

2015. tavasz

II. évfolyam, I. szám

PRÉMIUM

Vas megyei magazin

**Akik a jövőt
építik: Swietelsky
Vasúttechnika Kft.**

Homlok Zsolt, ügyvezető
igazgató az új fejlesztésekről

**Az igazságot
nehéz elmondani**

Dragomán Györggyel
a Máglyát olvassuk

**Kötelességem
nem várni
a csodát!**

Kelemen Zoltán
kalandvágyból lett
színész

**Annyit
éltem,
mint öt
másik**

Szabó Éva,
teniszlegenda
élete kész
regény

TÁJAK, ÍZEK, EMBEREK

**MÁR
KAPHATÓ**

legújabb
szakácskönyvünk!

Tájételek könyve

Ára 2190 Ft
Megyekártyával 1590 Ft

Legújabb szakácskönyvünkben – a Tájételek könyvében –, olvasóink legjobb táj jellegű receptjeit sorakoztattuk fel. Zala, Vas, Fejér, Veszprém megye, egyéb határon inneni és túli térségek receptjei, melyek elkészítésével visszacsalogatjuk az elfeledett múltat a gasztronómiába.

Keresse Ön is szakácskönyvsorozatunk legújabb kötetét
kézbőlőinknél, ügyfélszolgálati irodáinkban, vagy rendelje
meg a lapból kivágott megrendelőszelvényen!
Szombathely, Széchenyi út 1., tel.: 94/528-288
Celldömölk, Kossuth u. 15., tel./fax: 95/422-817
Körmend, Szabadság tér 5., tel./fax: 94/410-630
Szentgotthárd, Hunyadi u. 3., tel./fax: 94/380-849
Sárvár, Árpád u. 7-9., tel./fax: 95/324-77

Része az életünknek!

Háló

Teniszütővel először ötéves koromban találkoztam az Avar utcai családi ház padlásán, ahol az ablakon bevilágító napfényben sajátos alakzatban táncoltak lépteim nyomán a porszemek. Ott lógott a régi katonaláda fölött a falon, egy szögbe akasztva, bélhúros, favázas rakett, ez volt valaha a becsületes neve a teniszütőnek. Aztán kaptam egy gyerekméretű, igazi teniszütőt, apám kézen fogott és elvitt egykori tornatanárához Csató Béla bácsihoz a Haladás pályára, mondván a gyerekek meg kell tanulnia teniszezni. Merthogy a családban mindenki tud teniszezni, a háló, a fehér mészcsikkal meghúzott, vörös salakos teniszpálya ugyanúgy hozzátartozott a családi hagyományokhoz, mint a velemi nyaralás, vagy a vasárnapi délelőtti mise. (Nagybátyám nyolcvanas évei közepén járva, ma is rendszeresen indul szenior versenyeken, nem is eredménytelenül.)

Néhány év múlva pedig unokaöcsémrel a nyarak nagy részét (hatvanas évek vége), a városligeti strand mögötti SZSE pályán töltöttük, ahol az az Asbóth Sándor próbált meg csiszolni, amúgy nagyszerű tenisztudásunkon, akinek testvére Asbóth József 1947. július 27-én, a Roland Garros centerpályáján, a dél-afrikai Eric Sturges 8:6, 7:5, 6:2 arányú legyőzésével örökre beírta magát a tenisz történetébe úgy, hogy ráadásul Körmöczi Zsuzsával vegyespárosban bronzérmes is nyert. Ugyanez az Asbóth Sándor edzette Szabó Évát is, Prémium magazinunk tavaszi számának egyik főszereplőjét. Tette ezt persze jóval nagyobb sikerrel, mint az én esetemben.

Matematikusok szerint egy hat lépéses kapcsolati hálón keresztül bárkit össze lehet kapcsolni bárkivel a világon, egy ekkora városban, mint Szombathely, vagy egy ekkora megyében, és egy ekkora országban a hat lépés sem kell. Csak néhány példa: lapszámunk szereplői közül Kovács Kati szerelme a tenisz, és játszott Szabó Évával, Kaisinger András, a Spirit Hotel Thermal Spa Superior vezérigazgatója vele szomszédos pályán szokott edzeni, Homlok Zsolt, ugyan a Swietelsky Vasúttechnika Kft. igazgatójaként szólal meg mostani számunkban, de tudható róla, hogy a Haladás VSE elnöke is. Mondjuk Szabó Éva személye könnyűvé teszi nekünk a matematikát, őt vagy ismeri valaki a városban, vagy legalább ismer valakit, aki ismeri. Vagyis akárhogy is nézzük, a teniszháló is csak egy közösségi háló, amely nem szétválaszt, hanem összeköt.

Halmágyi Miklós

PRÉMIUM

Vas megyei magazin

Lapigazgató főszerkesztő: Halmágyi Miklós
Szerkesztő: Kovács Ágnes
Tervezőszerkesztő: Krucll Gábor
Terjesztési vezető: Major Tamás
Hirdetési vezető: Bogdán György

Szerkesztés: Vas Népe szerkesztősége,
9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 40.
Telefon: 94/522-560
E-mail: premium.vasmegye@plt.hu
<https://www.facebook.com/PremiumMagazin>
Lapozható formában elérhető:
a www.vasdigital.hu portálon

Hirdetésfelvétel:
Vas megyei hirdetés
9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 40.
Telefon: 94/522-598

Terjesztés: címlista alapján
és a megyei lelőhelyeken
Telefon: 94/999-120
A magazin megtalálható:
Vas Népe Ügyfélszolgálati Iroda
9700 Szombathely, Széchenyi u. 1.
94/528-288

Kiadja a Pannon Lapok Társasága
8200 Veszprém, Házgyári út 12.
Telefon: 88/541-600

A kiadásért felel:
Kázmér Judit, Kinde Kálmán
Szabó Miklós ügyvezető igazgató

Nyomda: Gyomai Kner Nyomda Zrt.

ISSN 2064-6941

Címlapfotó: Zergi Borbála
Címlapunkon Szabó Éva teniszjátékos, teniszedző

Fókusz

Elekes Kornél: Lendületben a régió turizmusa
Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke
szerint sikeresen pályáznak a kistélepek5

Promóció

Kis-Karsai Márta: Akik a jövőt építik
Homlok Zsolt, a Swietelsky Vasúttechnika Kft.
ügyvezető igazgatója az új fejlesztésekről.8

Szépírás

Kovács Ágnes: Az igazságot nehéz kimondani
Dragomán Györggyel a Máglyát olvassuk14

Címlapon

Kovács Ágnes: Annyit éltem, mint öt másik
Szabó Éva, teniszező élete kész regény20

Rivalda

Kovács Ágnes: Kötelességem nem várni a csodát
Kelemen Zoltán kalandvágyból lett színész28

Közeli

Járai Attila: Bögrényi dalok
Varga Richárd, tanár-dalszerző, aki a szívét jó
helyre ülteti.34

Gasztroguru

Elekes Kornél: A valódi ízek öröksége
Mészáros Gábor, egy cukrászdinasztia története.37

Tavaszi szél

Zergi Borbála: Pasztell tavasz
Nyuszi ül a fűben42

Kézműves

Szigeti Andrea: Egyediségben a titok
Ács Patrícia műhelyében jártunk.44

Hangár

Járai Attila: Esto a siker kapujában
Gáspár Eszter jó dalokat akar énekelni47

Szekér Dóra: Kovács Kati: Benne vagyok
az emberek életében
Egy közvetlen díva49

Képek: Zergi Borbála

Lendületben a régió turizmusa

Az új pályázatok helyzetbe hozzák a térség kistélepeit

• Elekes Kornél

A Megyeháza csodás műemléképületében beszélgettünk, a Vas Megyei Közgyűlés tavaly októberben beiktatott elnökével, Majthényi Lászlóval. Hivatala elfoglalása óta nem sok idő telt el, mégis számos projekt és pályázat indult el a közelmúltban. Az elnöki iroda akár egy múzeum: a régi asztalon nagy rendben könyvek, iratok, laptop. Kora délelőtt van, és rengeteg a tennivaló.

A Prémium Vas megyei magazin következő számából ajánljuk:

- **Az Akkezdet Phiai formáció szövegeiről Závada Péterrel és Süveg Márkkal beszélgettünk**
- **A varázslat nem a látványon múlik** – Rost Andrea, operaénekes új albumát hozza el
- **Ijjaj, úgy élvezem én a strandot!** – fürdőkultúra és wellness a nyugati határszélen
- **A nagymama főztje** – a régió gasztronómiája és a szezonális házikoszt

– Egy két éve útjára indított folyamatnak érünk lassan a végére, amely megalapozza az új európai uniós fejlesztési ciklust. Bizonyára tudják az olvasók is, hogy a Területfejlesztési Operatív Programról, a TOP-ról van szó. Elmondhatjuk, hogy tavasz végére behatároljuk a fejlesztési irányokat. A megye önkormányzatai előkészülhetnek a TOP megvalósítására, hiszen a pályázatok a nyár folyamán indulnak útjukra. Vas megye összesen kétszázötvenhat települése huszonkét milliárd forintnyi támogatáshoz jut, tudni kell, hogy a megyeszékhely ebbe a projektbe nem tartozik bele. Szombathely külön forrásból gazdálkodhat. El kell mondanom, hogy ezúttal egy olyan fejlesztési dokumentumot sikerült összeállítani, amelyben a sajátos kistéleplési szerkezet tudott érvényesülni. A városok és falvak pályázhatnak például a csapadékvíz elvezetésének korszerűsítésére, ingatlanok (orvosi és védőnői rendelők, közösségi helyiségek, hivatalok) felújítására, de például energiakorszerűsítésre is. Külön munkacsoport szervezi a kerékpárutak fejlesztésének megvalósítását, mert a biciklis közlekedéssel kapcsolatban rengeteg igénybejelentés érkezett hozzánk.

Megtudom, pozitív változásnak számít az előző európai fejlesztési ciklushoz képest, hogy az önkormányzatok most már százszázalékos támogatottsággal tudnak pályázatokat benyújtani, tehát a TOP-os pályázatokhoz nem szükséges önerő. Azt a régió-

ban mindenki tudja, hogy a Vas megyei GDP-adatok miatt a térség sajnos kevesebb támogatást kap az ország keleti régióihoz képest. A környékre jellemző járműipari beruházásoknak köszönhetően itt magasabb az egy főre eső jövedelem, viszont a régióba érkező támogatásra a kis- és középvállalkozásoknak is szükségük volna. Őket ez nyilvánvalóan kedvezőtlenül érinti.

– *A kistéleplések jellemző problémái közé tartozik, hogy leszakadnak a közeli nagyvárosokról, nincsenek karnyújtásnyira szolgáltatások, iskolák, megfelelő orvosi ellátás. Egyre kevesebben gazdálkodnak, sokan a munkahelyük miatt ingáznak, végül beköltöznek a városba. Milyen kitérés lehetőségek rejlenek a vasi falvakban? Lakusként elsősorban a turizmust emliteném.* – Az átszervezések nyilván az ésszerűség jegyében zajlottak. Semmi értelme fenntartani egy húsz személyes iskolát egy roskadozó kastélyépületben, hiszen ez nem felel meg a kor kihívásainak. Több cikluson át – egészen 2006-ig – Egyházashetye polgármestereként is megtapasztaltam, hogy minden erőnk és pénzünk az épületek fenntartására ment el. Az átalakítások célja az volt, hogy mindenki hozzájusson a közszolgáltatásokhoz, szerintem a járási irodák jól szervezettek. Azt azért mondjuk ki, hogy az alapvető okok nyilván a demográfiai mutatókban keresendők. Ha Egyházashetyét nézzük, az elmúlt fél században folyamatos lakosságvesztés, lélekszámcsökkenés jellemző. A rendszerváltozás

előtt arra ösztönözték az embereket, hogy költözzenek be a városokba, hiszen kellett a munkaerő az iparosodás miatt, most kiesett két generáció a falvakból, az ő utódaik már nem térnek vissza. Minden kistéleplés problémája: a fogyatkozó lélekszám. Kitérés lehetőséget kell teremteni a falvak számára. Ez nyilván lehet az ön által említett turizmus, igen. A gasztroturizmus, kerékpáros vagy éppen horgászturizmus.

Majthényi László 1998 és 2002 között a Regionális Idegenforgalmi Bizottság elnökeként részt vett az első Széchenyi Terv bonyolításában, akkor a három dunántúli megye a fejlesztési pénzek negyven százalékát hozta el, akkor ennek köszönhetően kapott lendületet a gyógyfürdő építési projekt, európai színvonalú hotelek létesültek. Nagy áttörés volt ez például Bük, Sárovar, Szentgotthárd és Celldömölk számára is. Elmondható, hogy amíg Burgenlandban két százalékos csökkenés jellemző, megyénkben nőtt a nálunk töltött vendégéjszakák száma. A térséget turizmus szempontjából a főváros és a Balaton előzi csak meg. Nagyon jók a régió mutatói. A már említettek mellett fellendülőben van az egészségturizmus és a vallási turizmus is. Az örökségturizmus tekintetében olyan csodálatos városokkal büszkélkedhetünk, mint Kőszeg, Sárovar, Szentgotthárd. Dicsérendő, hogy mára minden település megvalósította a saját historikus fesztiválját, és ez a magyar és a külföldi turisták számára egyaránt vonzó. Hazánk lakosságának nagy lehetőséget nyújt például a jól működő Széchenyi Pihenőkártya is. Az elkészült településfejlesztési koncepcióknál is az a szimpatikus, hogy az ott élők nem kergetnek nagy álmokat. Fő céljuk, hogy az átlagos négynapos tartózkodást egy-két nappal meg tudják hosszabbítani.

– *Jól ismeri Egyházashetyét, hiszen a falu és Bük jelenti az otthonát az ön számára. Nyilván mindenki azt gondolhatja: persze ott könnyű, hiszen a település híressége Berzsényi Dániel, így az emlékházra kultusz építhető, amely vonzó lehet az ideérkezőknek.*

– Minden falu megtalálhatja a saját lehetőségét. Sok olyan feladat lenne, amit szervezeten kellene ellátni. Sok a használaton kívüli épület, jellemzően ott vannak az egyházi ingatlanok, kuriák, paplakok. Jó lenne, ha minél több faluban jöhetnének létre szociális szövetkezetek, ahol nyolc-tíz embert összefogva a térség településeinek gondozá-

A Területfejlesztési Operatív Programban megjelölt forrásokra jó eséllyel pályáznak a kistéleplések. Az elnök szerint azonban a legfontosabb megoldandó feladat az utak állapotának javítása, hiszen csak így válnak megközelíthetővé a turisztikai célpontok

sát, rendben tartását el tudnák látni, munkát biztosítva az ott élőknek.

Az elnök szerint az egyik legnagyobb gond persze az emberi mentalitásban rejlik. Nevezetesen, hogy hazánkban rossz a mobilitás. A magyarok jellemzően saját házában, lakásában élnek, el nem tudják képzelni, hogy elhagyják az otthonukat, a szokásaikat, a közvetlen környezetüket, és egy jobb munkalehetőségért messzebb költözzenek, esetleg negyven-hatvan kilométert utazzanak reggel munkába menet. Ez Németországban, vagy a közeli Ausztriában bevett szokás. Nyilván ehhez olyan közlekedési kultúra, úthálózat és utazási költségtámogatási rendszer is szükséges, amely megfelelő megoldást nyújt az ingázáshoz. Másik lehetőség, hogy a városban dolgozók falura költöznek, a jó levegő, az egészséges környezet miatt.

– A térség turizmusának egyetlen hátránya van: a megközelíthetőség. Ma már nem fürdőket, hanem kiegészítő vonzerőket és utakat kell építeni! Rengeteget nyer a turizmus azzal, ha a 86-os elkészül Győrig. A fővárosból érkezők utazásra fordított ideje egy órával kevesebb lesz. Szerintem sokkal többen választják Vas megyét pihenésre, mondjuk egy hosszú hétvége eltöltésére úti célként. Fontos a környező gyorsforgalmi utak rendbe hozása is. Közel ötmilliárd forint áll rendelkezésre útjavításra.

Az oktatási és kulturális intézmények jó munkát végeznek. A kiállítóhelyek városi fenntartásúak lettek, a települések megmutathatják mire képesek. A nagyrendezvényeket, fesztiválokat ezen túl a Turizmus Szövetség koordinálja majd. A közoktatás mellett három felsőoktatási intézmény működik a megyeszékhelyen, nagy lehetőségek rejlenek a szakképzés fejlesztésében, hiszen itt vagyunk végre a duális átállás küszöbén.

– *Mi, akik itt élünk mégis mindig elégedetlenek vagyunk a térség fejlettségével, a városok nyújtotta lehetőségekkel.*

– Ilyenek vagyunk, mi magyarok szeretünk panaszkodni, pedig csodálatos Bükfürdő, a Kemenesalja, a Ság hegy, vagy a gyönyörű ékszerdoboz itt a határszélen: Kőszeg. Kifejezetten szeretem az említett településeket. Szívesen látogatok el Sárovarra, gyönyörű rendezvényhelyszíneként működik a Nádasdy-vár. Vagy milyen kellemes negyven évvel ezelőtti hangulatot áraszt, amikor az olyan kis fürdőkben pihen az ember, amilyen Mesteri vagy Borgáta. Ezek még nincsenek körbeépítve. A fürdőből rálátni a közeli napraforgóábrára. *Majthényi László alkotó lélek, több kötet szerzőjeként is ismerhetik az olvasók. Kedvelt témája a borászat, gasztronómia, de szépirodalmi könyveket is publikált. Muszáj megkérdezni, vajon mostanában adódik-e egy kevéske ideje az írásra.*

– Tizenegy éve írok egy könyvet. A Nagy Kolbászkönyv nemsokára elkészül, idén meg is jelenik. Hat éve kezdtem foglalkozni Chernell István munkásságával, aki nemcsak kőszegi ornitológus, de mondhatni, hogy az utolsó vadásznaplóit, a témával kapcsolatos publikációt dolgozom fel. Azt hittem, hogy több időm lesz az írásra, de tévedtem... (nevet)

– *Mikor ír? Éjjel? És főleg: mikor olvas? Köztudomású, hogy kedvelt időöltése az olvasás is?*

– Éjjel, hétfőn. Két kedves könyvem van, amelyeket gyakran forgatok. Az egyik: Az élet rejtélyeinek feltárása Gauri Shankar Gupta tollából, ennek alcíme is van: Modern tudomány és ősi bölcsesség, a másik: A jó és a rossz közgazdaságtana - A Gilgames-eposztól a Wall Streetig, amelynek szerzője Havel egykori tanácsadója: Tomas Sedlacek. De nagyon kedvelem Dragomán György regényeit. Az édesapját is jól ismertem. Gyuri édesapja örmény származású volt, erről jut eszembe egy antológia, amelyet nemrég olvastam: Távol az Araráttól, ez a címe. A nyolc éves kislányom azonban mindennél fontosabb számomra. Nem veszek el időt abból, amit vele tölthetek. A könyvek és az írás tehát valójában le vannak fűtyülve! (nevet)

Az elnöki iroda vitrinjében a térség történetét, gasztronómiáját bemutató könyvek sorakoznak. Majthényi László sokat olvas, és számos kötetet publikált. Nemsokára új kiadvánnyal jelentkezik

Akik a jövőt építik

• Kis-Karsai Márta

A Swietelsky Vasúttechnika Kft. ma a magyarországi vasútépítési piac egyik meghatározó szereplője, amely a legmodernebb technológiával, kiváló szakembereivel a mély- és magasépítési piacon is jelentős szerepet vállal. A vállalat története hosszú évtizedekre vezethető vissza, hiszen Celldömölkön a MÁV egyik területi építési főnöksége működött, már az 1950-es évektől.

Homlok Zsolt,
ügyvezető igazgató

– Tudja, ebben a városban mindenki kapcsolatban van a vasúttal. Legtöbbször ugyanis ezen a területen dolgoznak generációk óta. Tréfásan úgy is mondhatnám, hogy ebben a térségben sok olyan ember van: „Akit a mozdony füstje megcsapott.” – kezdi a beszélgetést Homlok Zsolt, a Swietelsky Vasúttechnika Kft. ügyvezető igazgatója, aki szívesen eleveníti fel a cég történetét.

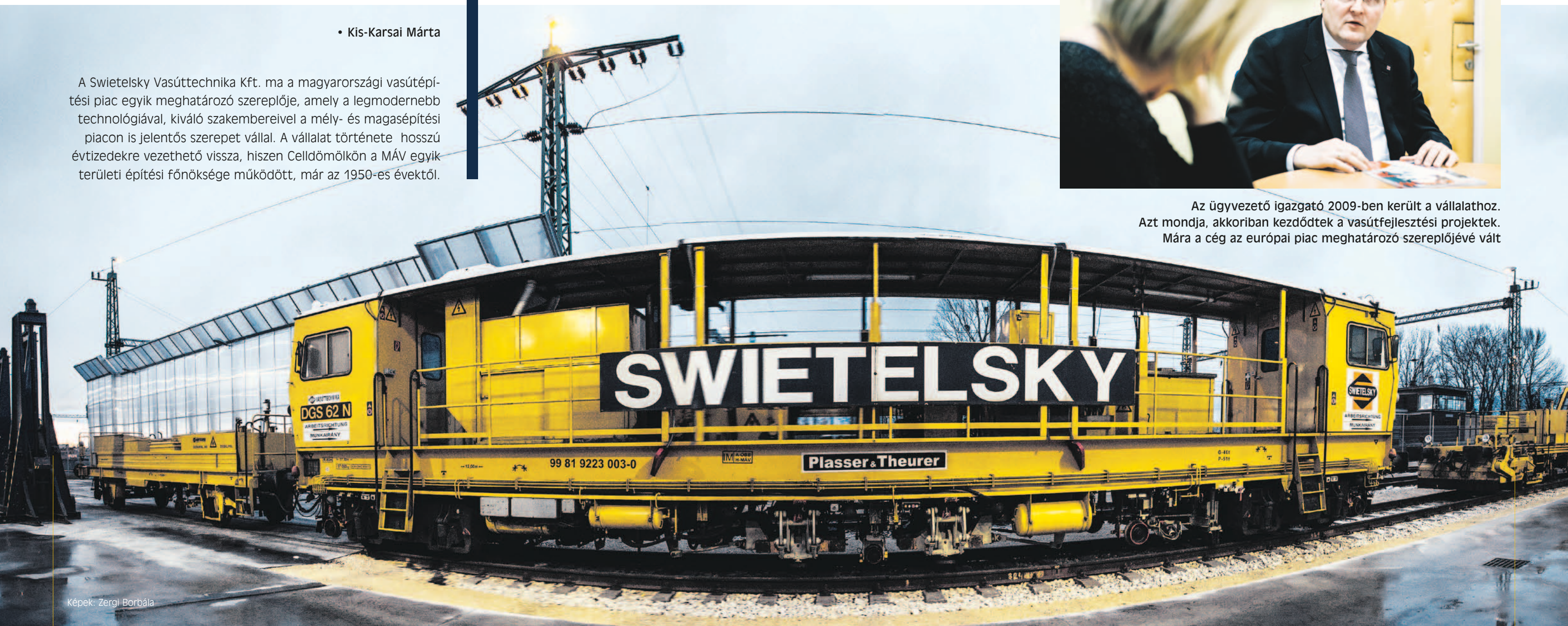
Celldömölk egykor kereskedelmi és vasúti csomópont volt, a MÁV területi építési főnöksége feladatai közé tartoztak karbantartási, fejlesztési feladatok és persze olyan tevékenységek is, amelyek az üzemszerű működéshez szükségesek. A rendszerváltozás után minden megváltozott. Az akkori menedzsment meg-

vásárolta a MÁV-tól a társaságot és kft.-vé alakult át. Ennek a vállalkozásnak lett a neve: MÁVÉPCELL. Kft. Az új vállalat ugyanazt a tevékenységet folytatta, amit az építési főnökség végzett, a menedzsment azonban idejében felismerte, hogy a vasúti pályaépítésben Európa előttünk jár. Ezért a cég a 90-es évek közepétől fejlesztésekbe kezdett, elsősorban technikai újításokat vezetett be, óriási beruházásokat tett, és természetesen a személyállomány tekintetében is megkereste a legtehetségesebb szakembereket. Az ügyvezető igazgató emlékeztet rá, hogy ezek közül jelentős lépés volt, amikor darukat, átépítő vonatot vásároltak, hiszen mindez több százmilliósi beruházást jelentett. Akkoriban hazánkban egy ilyen felszereltségű vállalkozás szó szerint egyedülálló volt a piacon. A történethez hozzá tartozik, hogy az akkori ISPA és Phare CBC-pályázatokból érkező támogatások nem érkeztek meg időben, így az akkori veze-

ben is megkereste a legtehetségesebb szakembereket. Az ügyvezető igazgató emlékeztet rá, hogy ezek közül jelentős lépés volt, amikor darukat, átépítő vonatot vásároltak, hiszen mindez több százmilliósi beruházást jelentett. Akkoriban hazánkban egy ilyen felszereltségű vállalkozás szó szerint egyedülálló volt a piacon. A történethez hozzá tartozik, hogy az akkori ISPA és Phare CBC-pályázatokból érkező támogatások nem érkeztek meg időben, így az akkori veze-

Az ügyvezető igazgató 2009-ben került a vállalatához. Azt mondja, akkoriban kezdődtek a vasútfejlesztési projektek. Mára a cég az európai piac meghatározó szereplőjévé vált

Képek: Zseri Borbála

Homlok Zsolt, ügyvezető igazgató szerint egy vállalat akkor lehet sikeres, ha a szakértelem, a tapasztalat és az áldozatos munka, a hivatás iránt érzett szenvedéllyel párosul

tés úgy döntött, értékesíti a vállalatot. Markáns változást hozott az is, hogy végül nem gazdasági, hanem szakmai befektetőt sikerült találni.

– Mivel az osztrák családi vállalkozásként működő Swietelsky cég konkurenciát, és egyben jó lehetőséget látott a magyar vállalatban, 2006-ban megvásárolta annak többségi részesedését, és egyúttal hozzáfogott a menedzsment átalakításához is. Elkezdődött a nagyarányú fejlesztések időszaka. Az anyagcég a legnagyobb vasútépítő vállalatok között említhető, jelenleg tizenkilenc országban van jelen. Vezetői olyan munkakultúrát hoztak magukkal, amely arra ösztönözte az itt dolgozókat, hogy a régi állami tulajdonban lévő vállalati szemléletet az új piaci kultúrával ötvözzék. 2009-ben a Colas Nyugat-magyarországi leányvállalatától csábítottak át engem. Végzettségem szerint vasútépítő mérnök vagyok és a pályámat itt kezdtem az építési főnökségen. Amikor átvettem a cég irányítását, az akkori időszak egybeesett azokkal a folyamatokkal, amikor elindultak a nagyszabású vasút-

építési projektek a közlekedési operatív programon belül.

Az igazgató elmondja, hogy a vasútépítő mérnökképzés akkoriban nem biztosított elegendő számú szakmérnököt, így nagy feladat volt, megtalálni azokat a szakembereket, akik a rendelkezésre álló technikai eszközrendszerrel párosulva egy cég fejlesztéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Úgy is fogalmazhatnánk: kifejezetten hiányszakma az övé, de sikerült megerősíteni a szakmai stábot. Megtalálták a legjobbakat. 2009-ben aztán az első nagy pályázat a Tárnok-Székesfehérvár közti szakasz megépítése volt, amelyet konzorciumi tagként nyertek el, és amely mintegy ötvenmilliárdos beruházást jelentett. Majd következett egy Vas megyei projekt: a Sopron- Szombathely- Szentgotthárd vasútvonal átépítése. Ezt a feladatot – a mintegy száz kilométernyi szakasz megvalósítását – nem egészen két év alatt sikerült teljesíteniük. Néhány adat az olvasók kedvéért: tíz állomás, köztük két nagy acélhíddal. Ez a két említett

megbízás lett aztán a vállalat védjegye, ezután már a piac meghatározó cégeként tartották számon a kft.-t.

– Közel három évvel ezelőtt a cégen belül struktúraváltást végeztünk, nehéz és koc-

kázatos ügynevezett „mátrix” típusú szervezeti átalakítást hajtottunk végre. Fontosnak tartottuk, hogy vezetőink megfelelő, a szakmában megszerzett szakmai (minimum 5 év) és vezetői tudással (minimum 10 év) rendelkezzenek. A szervezetfejlesztés két és fél éves távlatából elmondhatom, hogy megérte, a rendszer jól működik!

A vállalat – konzorciumban – 2011-ben elnyerte az ország legnagyobb beruházását, a Szajol- Kisújszállás-Püspökladány vasútvonal megvalósítását, amely hatvanhárom kilométernyi vasutat jelentett. Ez a megbízás több mint százmilliárd forintos beruházást jelentett. Két év alatt a projekt megvalósítása mellett a párhuzamosan épülő Gyoma-Békéscsaba közti negyven kilométeres szakasz is elkészült. De megépítették az ukrán vasúthoz csatlakozó széles nyomtávolságú pályát is Záhonyánál, és készül a pályaudvar Vác állomáson. Cseh és szlovák vállalkozások technológiai beszállítói voltak a Kelenföld-Tárnok vonal elkészítésének. A békéscsabai állomás építése jelenleg is zajlik. A cég konzorciumban nyerte el a Szolnok-Szajol vágányépítési munkáit, aminek része volt a száz méter hosszú Tisza-híd. A konzorciumnak a teljes híd megépítését és a kapcsolódó munkákat mindössze hét nap alatt sikerült elvégeznie.

– A Swietelsky Vasúttechnika Kft.-ben háromszáz-an dolgozunk, ha az alkalmazottaink családtagjait is hozzászámoljuk, ezer-ezerkétszáz embernek biztosítunk folyamatos perspektívát a vállalatunknál. Az előző esztendőben ötven új munkahelyet teremtettünk. A Swietelsky cég magyarországi testvérvállalata további hétszáz embernek ad munkát. Az uniós támogatások tekintetében elmondhatjuk, hogy a 2014-2020 ciklusban közel kétszer annyi forrás érkezik vasútfejlesztési területre az országba, mint az előző hét évben. Bízunk benne, hogy a vasútépítés területére tervezett beruházásokból elegendő megbízást tudunk realizálni ahhoz, hogy Társaságunk kiegyensúlyozott, eredményes működését és a további fejlődésünket biztosítani tudjuk. Tavaly novemberben önerőből közel másfélmilliárdos beruházást valósítottunk meg celldömölki telephelyünkön egy szerelőcsarnok megépítésével, amely a hazánkban és a környező országokban, például Ausztriában üzemeltetett gépek gyorsjavító bázisává vált. Itt a saját technológiai szerelvényeinket is tudjuk tárolni, de tervezünk további bővítést, amely új telephelyek megvásárlását jelenti. Képzelje el, évente ötszázezer tonnányi anyagot mozgatunk (forgalmazunk) ehhez erőgépek mozdonyok, nagy logisztikai háttér és persze megfelelő szakemberekre van szükség!

A szakember hangsúlyozza: rendkívül fontos a fiatalok szakképzését szorgalmazni, hiszen az ő generációját követő tizenöt évben szinte egy vákuum keletkezett a piacon. Az okok között meg kell említeni, hogy a szakma korábbi vezetői nem helyeztek megfelelő súlyt az utánpótlás képzésére. Szerencsére elmondható, hogy a Swietelsky Vasúttechnika kft.-nél dolgozó kollégák – elsősorban mérnökök – oktatnak az egyetemeken, és van egy kiválasztási programjuk, amely gondoskodik arról, hogy a legjobb hallgatókat a céghez csábítsák. Ez a létszám nagyjából évente nyolc-tíz új fiatal szakembert jelent.

– Úgy látom, a hivatásunk megszállottságot követel. Fontos, hogy aki erre a pályára lép, szenvedélyesen szeresse a munkáját. A magyarok jellemzően idegenkednek attól, hogy lakóhelyet váltsanak, öröklakásokban laknak és nem szeretnek az otthonuktól távol dolgozni. A mi szakmánkban pedig gyakran előfordul, hogy távolabbi városokban, esetleg külföldön kell teljesíteni. A vállalatunknál biztonságos környezetben, versenyképes bérekkel várjuk a jó szakembereket. Fontos kiemelni, hogy az előmeneteli lehetőségek is motiválják a kollégáinkat. Ha egy fiatal mérnök tehetséges, ambiciózus, nálunk biztosan megtalálja a számítását. Képzési programokban veszünk részt, most épp az egyik

A vállalat építette a Szajol-Kisújszállás-Püspökladány vasútvonalat, de számos állomás megvalósulása is fűződik a nevéhez. Az ezernyolcszáz négyzetméteres csarnokban megújultak a szerelőaknak és a vágányok is

szombathelyi középiskolában indítjuk el a vasúti pályaépítő képzést.

A Swietelsky Vasúttechnikai Kft. nevéhez köthetők olyan projektek is, mint a műemléképületek felújítása, állomásépületek renoválása. Ezek között kell megemlíteni a Kőszegi Vár építését, amelyet a közelmúltban adtak át, de ilyen a celldömölki Városháza, a Művelődési Központ, vagy a zalaszentgróti Fő tér rekonstrukciója is. A cég rendelkezik egy acélszerkezet gyártó műhellyel, amelyben az ország vasúti felsővezeték oszlopainak nyolcvan százaléka készül, itt további huszonöt főt foglalkoztatnak. A kft. az ország piacvezető vállalkozásává vált, akivel a kormány stratégiai partnerségre törekszik.

– Fel kell ismernünk, hogy Magyarország közlekedési szempontból nem cél-, hanem tranzitország. Európának szüksége van a

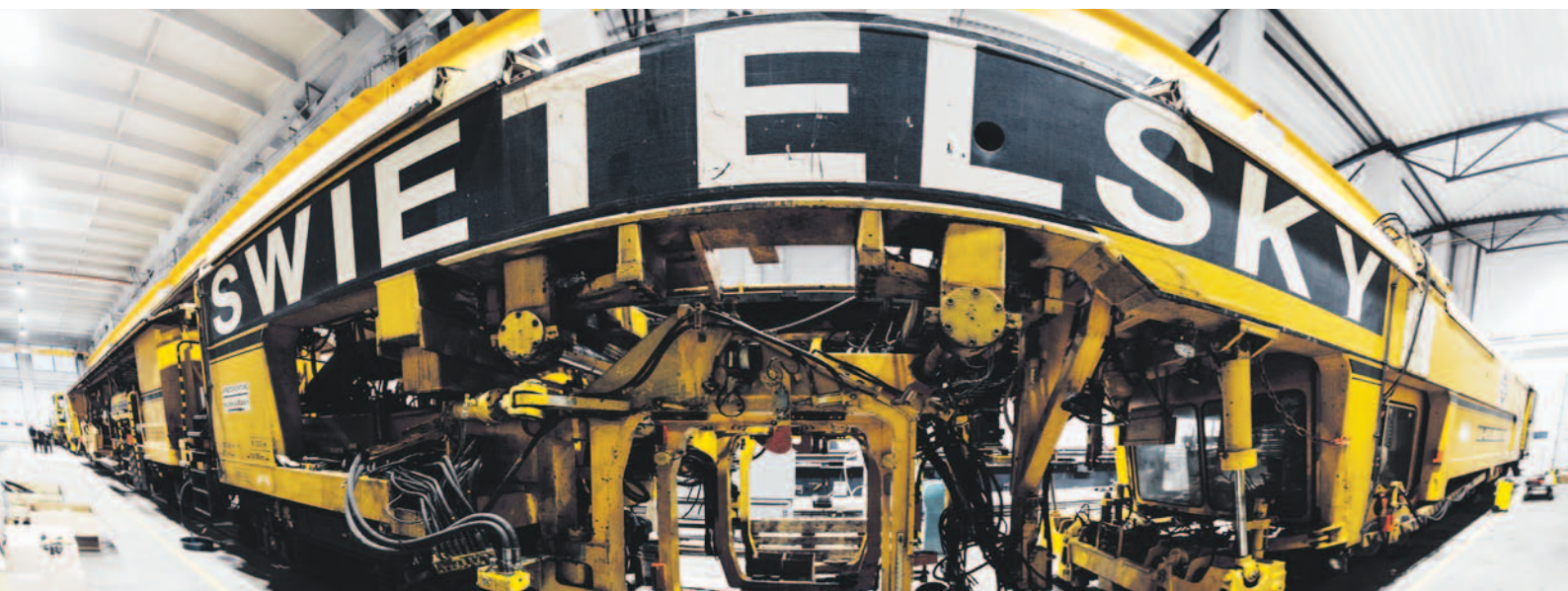
vasútra, és a magyar vasútnak is Európára. A vasútfejlesztéssel ki kell alakulnia egy európai közlekedési struktúrának, amelyben versenyképessé kell tenni a vasúti közlekedést a többi közlekedési alternatívával szemben. (pl. Volán és a MÁV járatok összehangolása) Ha most felül valaki a Szombathely- Szentgotthárd vonalra, kulturált módon utazhat és a menetidő is kedvező. Mindez az utasok érdekeit szolgálja.

A vállalat kifejezetten keresi az innovatív eljárásokat. Fejlesztéseit már az anyacég is átvette és alkalmazza. A szerkezetátalakításnak köszönhetően jól működő céggel folyamatos a tudatos építkezés. Az igazgató hangsúlyozza: a legnagyobb érték a jól képzett munkaerő.

– Pontosan tudom, hogyan lehet mindig a jobb megoldásokra törekedni, jómagam

is vasútépítő mérnökként végeztem, ahogy említettem a beszélgetésünk elején. Voltam csoportvezető, művezető, építésvezető, sorban megismertem ennek a munkának a sajátos területeit. Nekem is volt olyan a nadrágom! (nevet) Huszonöt évesen én fejeztem be a hegyeshalmi állomás építésének műszaki irányítását. A Hoffmann Rt.-nél és a Colas cégnél eltöltött évek is sok szakmai tapasztalatot hoztak, minden munkahelyről összegyűjtöttem a legfontosabb ismereteket, és ezt most hasznosítani tudom itt a vállalatnál.

A celldömölki sportcsarnok említésekor az igazgató kiemeli, rendkívül fontosnak tartja, hogy egy vállalat társadalomformáló szerepét tekintve is élen járjon. Ezért is támogatják a címkézhető társadalmi adóval a régió kulturális intézményeit, az egészségmegőrző programokat és sportrendezvényeket.

A másfél milliárdos beruházásnak köszönhetően, a celldömölki telephely a hazánkban és a környező országokban, például Ausztriában üzemeltetett gépek gyorsjavító bázisává vált

Abszolút felsőfok = Spirit Hotel Thermal Spa***** Superior Sárvár

Egyszerűen a legjobb

Bemutatjuk Kaisinger Andrást, a Spirit Hotel Thermal Spa Superior vezérigazgatóját

Egy premium kategóriájú szálloda élén a legjobbat nyújtani, szép feladat. Ha azt gondolják, hogy egy első osztályú intézmény vezetője kényelmesen hátradől és elégedetten körbetekint, bizony tévednek. **Kaisinger András** a tökéletesre törekszik, és – ahogy eddig mindig – a Spirit Hotel vezérigazgatójaként is a kihívásokat keresi. A szálloda békés, csendes szalonjában beszélgetünk. Az igazgató cukorkamentes limonádét kér, miközben az indulás éveiről faggatom, egy kiscica néz be az ablakon. Kaisinger András megjegyzi: „Igen ő a ház macskája.”

Szenvedélyesen szereti a szakmáját és régóta kötődik Sárvárhoz, a pályát is itt kezdte. A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola elvégzése után ugyanis rövest a Danubius Hotelben helyezkedett el, huszonöt évesen pedig már a bükkfürdői szállodában volt Front Office Manager, később, 1998-tól értékesítési igazgató. Négy évvel később két éven át a nyugat-magyarországi szállodák értékesítését és marketingjét irányította, hozzá tartozott: a sárvári, büki Danubius szállodák mellett a soproni Hotel Lövér és a győri Hotel Rába. Később a szállodalánc brand alapú átszervezésekor megvalósította a büki és sárvári Danubius hotelek értékesítésének, marketingjének és rezervációjának központosítását. 2007-től aztán önálló tevékenységbe kezdett, szállodai marketinggel foglalkozott, kisebb hotelek értékesítését segítette Ausztriában, de például a sümegi Hotel Kapitányban is. Két év múlva a Corso Hotel Pécs pre-opening feladatait irányította, a létesítmény megnyitását megelőzően a tervezőasztaltól az átadásáig szakmai irányításával támogatja a szálloda megszületését. Szép emléke, amikor 2010 tavaszán egy uniós kongresszussal nyithatott a pécsi ház. Később egy brüsszeli központú preventív szervezet közép- és kelet-európai képviselőt látta el. A témával kapcsolatos rendezvényeket, konferenciákat szerveztek. Az igazgató szerint rendkívül fontos, hogy az emberek felismerjék: saját felelősségük gondoskodni magukról, a testi és lelki egészségük megőrzéséről. A projektet követően a Dráva Hotel Thermal Resort Harkányt ébresztette fel – ahogy ő mondja – „Csipkerózsika-álmából”, amely válságmenedzselést jelentett. Ezt követően a bükkfürdői Greenfield Hotel Golf &

Spa újragondolásában vett részt. Teljesen új alapokról kellett az Accent Hotel Management csapatának tagjaként kitalálniuk és felépíteniük a szálloda üzemeltetési struktúráját. Nem csak a komplexum neve változott, a minőségi soft all inclusive szolgáltatás bevezetése igazi újdonság volt, azóta is többen követik példáját. Pályafutását 2013 februárjától a bécsi La Prima Fashion Hotel Vienna igazgatójaként folytatta. Nagyon megszerette az osztrák főváros hangulatát. Régi álma valósult meg, amikor felkérték a Spirit Hotel irányítására, 2015. január 1. óta áll a szálloda élén.

Az évek során egyre több szálloda épült itthon és külföldön is. A vendégek egyre igényesebbek lettek, egyre többet kell adniuk, mind szakmailag, mind emberileg, hogy elégedetten távozzanak és visszatérjenek hozzájuk. „Szerencsére nem kell mindent feltalálnunk”- mondja az igazgató, a környező országokban és itthon is rengeteg jó példát lehet látni. Meg kell ismerni a változó igényeket és alkalmazkodni kell ezekhez. Ez bizony a trendek követését és folyamatos innovációt igényel.

A szálloda maximálisan kiszolgálja a pihenni vágyók minden generációját. A gyönyörű környezetet a hét tó partján, a rengeteg mozgási, sportolási lehetőség, az egészségmegőrző kezelések, nem is beszélve a legmagasabb szintű kényeztető szolgáltatásokról. Sok közismert, közéleti személyiség, híresség fordult meg a

Spiritben Az igazgató elmondja, ezekben a napokban is vendégük egy volt miniszterelnök és az egyik legismertebb média-személyiség.

Az egyedülállóan luxus hangulatú épített környezet mellett szintén nagy érték és különleges az a kollektíva, szakmai csapat, amelyet vezetnie igazán megtisztelő. Feladatának érzi munkatársai segítségét, hogy mindenki tudása legjavát nyújthassa. Ekkora szervezetben – közel 300 munkatársat irányít – nagyon fontos, hogy mindenki tisztában legyen a célkitűzésekkel, tudjon azokkal azonosulni, működjön együtt a kollégáival. Ezért fontos a csapatépítés, hiszen csak együtt tudnak komoly eredményeket elérni.

Céljuk a magas belföldi piaci részesedés megtartása mellett a szomszédos országokban, az egész német nyelvterületen és Oroszországban növelni a Spirit ismertségét. Számos hazai és nemzetközi elismerés, díj mellett legalább olyan fontos számukra a vendégek elégedettsége. Nem elég az elvárásoknak megfelelni, anélkül mindig egy kicsit többet igyekeznek nyújtani. Megkérdeztem a szakembert, melyik helyszínt kedveli leginkább ebben a gyönyörű épületben.

– Sok ilyen van, ezért nehéz bármit kiemelni. Talán a szalont említeném, ahol kandallótűz, halk zene mellett lehetőséggem van elbeszélgetni a vendégekkel.

– Sok időt tölt a házban? Gondolom azt szinte a második otthonának tekinti?

– Meglehetősen sokat, igen. (nevet) Tényleg otthon érzem magam, a Spiritnek varázsa van, az elegancia mellett nagyon meghitt. Észre sem veszem az idő múlását.

A Spirit Hotel Thermal Spa***** superior 2008. márciusi nyitása óta a hazai szállodaipar egyik zászlóshajója. A több hazai és nemzetközi díjat is elnyert szálloda dús erdők és a festői hét tó közvetlen szomszédságában található Sárváron, pár perces sétára a városközponttól. 271 szobával rendelkezik, szolgáltatásai gerincét a 10 ezer négyzetméter alapterületű „Oázis” fürdő- és wellness részleg adja, melyhez egyedülálló gyógyászati és medical spa központ tartozik. A Spirit Hotel saját termálkúttal, „Spirit gyógyvízzel” rendelkezik, mely minden termálvizes medencében megtalálható. A Spirit Hotel 2014-ben elnyerte a Magyar Termék Nagydíjat, a Gault & Millau Kalauz 2015 pedig a legjobb magyarországi wellness hotelnek választotta.

www.spirithotel.hu | www.facebook.com/spirithotel

„Ha az embert megismerem, akkor meg tudom írni”

• Kovács Ágnes

Egyik korábbi lapszámunkba az író feleségével, Szabó T. Anna költővel készítettem interjút. Nem álltam meg, hogy rákérdezzek, vajon hol tart az új Dragomán-regény. A költő szívesen beszélt arról, hogy férje jól halad a kötéttel, és ő annak már címet is adott, hiszen családi hagyomány, hogy Anna tesz néhány javaslatot, aztán kiderül, melyik megy át a szigorú rostán. Tavaly ilyenkor diktafonra vettem a beszélgetést, amelyben Szabó T. Anna azt mondja, a könyv címe Máglya lesz. Nagy sietve küldtem erről egy rövid írás a hétvégi újságba, amelyben szépen megírtam, hogy Dragomán György új regénye Mágia címmel lát majd napvilágot.

Lehet, hogy a történelem valójában fikció

Dragomán Györggyel új regényéről beszélgettünk

– Ezért is választottunk ilyen címet. Tényleg Anna javasolta a Máglyát, igen, amikor éppen Finnországban voltam. Úgy küldte levélben az ötleteit. Akkor azt gondoltam, hogy ez valóban jó cím lesz, mert kétértelmű, hiszen benne van a máglya és a mágia szó is. Hangzásában mindenképpen. Persze azt is azonnal láttuk, hogy ha ezt a címet választjuk, a fordításokkal majd baj lesz. *(nevet)* Mert ugye ilyen jó címet - bizonyos idegen nyelveken - nem lehet találni, nehéz lesz tehát a fordítóknak.

– *Erre egyébként tudatosan figyel a címválasztásnál, hogy az jól fordítható legyen?*

– Nem.

– *Említette már több helyen, az sem volt előre elhatározva, hogy ennyire erős legyen a könyvben a mágikus realista beszédmód. Ahogy én látom - bár még csak egyszer olvastam a regényt - a különleges látomás-szerűség a szöveg motivikus szerkesztettségében érhető tetten.*

Ha jól tudom, szinte meghallja a hangokat, és meglátja a képeket. Valóban így kezdődik az írás? Egy kézzel mondjuk, amely az asztalra hint egy marék lisztet, vagy látja, hogy vörösen lobog a szoknya?

– Igen, hallom, meg látom is, természetesen. Úgyhogy erre csak ilyen misztikus magyarázatokat tudok adni, ami nem biztos, hogy jó. Vannak írók, akik hatottak rám, ez nyilvánvaló. Garcia Marquez szokták emlegetni a könyveimmel

kapcsolatban, de van még egy fontos író, aki talán még Garcia Marqueznél is erősebben hatott rám. Isaac Bashevis Singer-ről van szó. Az első novella fordításom is az ő szövegéből készült. Singer sokat írt a hászidokról, meg a kelet-európai zsidó diaszpóráról, tudja azok nagyon varázslatos történetek. A gólem és ez az egész hagyomány, ami belekerült ebbe a könyvbe, onnan is jön, szóval nyilván Singer hatása is. Mondjuk, ha kilenc évvel ezelőtt megkérdezte volna, hogy mi lesz a következő könyvem, biztosan nem mondtam volna, hogy két boszorkányról fog szólni. Aztán amikor nekiálltam az írásnak, először kezdtem megismerni Emmát. Egyszer csak elkezdtem látni ezeket a mozdulatokat, amelyeket a nagymamájával csinált. Ez tényleg olyan, hogy nem lehet előre eltervezni, hogy mondjuk ilyen, vagy olyan rituálé fog következni, hanem egyszer csak szinte meglátom azt a képet, ahogyan a zaccból kirajzolódik egy rajz, majd ahogyan az folyékonnyá változik. Közben annyit lehet csinálni, hogy nem írja meg az ember, de egy idő után mégiscsak muszáj, és akkor az már ott van a könyvben.

– *Hogyan látja a képeket, és hallja a hangokat? Az ön által említett sugalmazottságon túl annyira szigorúan felépített struktúrája van ennek a regénynek, én fel is írtam néhány párhuzamot, visszatérő képet: ilyen*

Képek: Zergi Borbála

A szerző magában őrzi azokat az emlékképeket, amelyekből később a történetek megszületnek. Emma alakját előbb meg kellett látnia ahhoz, hogy meg tudja őt írni

Emma kirakós játéka és a darabokra (foncsikákra) tépett levél, a cédulák és a cetlik története, a varázsos kötőű és a többször visszatérő hajtűk motívuma, vagy azok az erős emblémák, amelyek mentén kialakul, megíródik a regény története: a liszt, a róka, és akkor még a hangyákat nem is említettem. Ebből szövődik a regény? Szinte hihetetlen, hogy a történet mozzanatai, részletei „csak úgy” maguktól a helyükre kerüljenek... nem tudom elképzelni. Vázlatokat ír? Jegyzetel? Olvasóként úgy sejtem, a tudatos szerkesztéshez előre kell tervezni a történésekkel.

– Pedig így van! Ez olyan, mint egy nagy kirakó. Elkezdek dolgozni a könyvön, jönnek ezek a képek, és mindegyikből írok egy jelenetet. Aztán dolgozom a jeleneteken, majd jó ideig nem is látom a struktúrát, mondjuk úgy a könyv harmadáig. Később elkezd kialakulni, úgy épül meg, akár egy olyan kirakó, amely mintha térben volna. Mintha egy rózsát akarnék összerakni például. Mintha meglennének a szirmok, de abból össze kellene raknom egy rózsát, nagyjából így tudnám elmondani. Rakosgatom a szirmokat, mert ez az egész közben mozgatható is, ahogy így szépen alakul, létrejön a szerkezet. Amikor ezt a könyvet szerkesztettem, minden pici résznek volt egy kis címe a magam számára. Azok voltak

a regény „fülei” tulajdonképpen. Így is jelentek meg a könyv részletei bizonyos folyóiratokban, lapokban, ezekkel a címekkel. Ez jellemző rám egyébként, hogy a könyveimből ki lehet emelni egy darabot, és az úgy is működik, mert a szövegek önmagukban is megállnak a lábukon. Persze az emberekben lehet kíváncsiság, hogy mi történik utána, de olyan is van nyilván, aki csak kis részleteket olvas el így a könyvemből. Szóval, ha megvannak ezek a kis szirmok, forgatni kell őket és akkor szépen egymás mellé kerülnek. Közben persze az ember rájön arra, hogy van történet is, meg ugye idő...(nevet) Egyszer csak kezdett látszódni, hogy a könyv kilenc hónapon át fog játszódni nagyjából. Figyeltem, hogyan bontják ki időben a történetet például az évszakok változásai. Ezt nem nagyon lehet elmagyarázni. Szép jegyzetem, vázlatom tehát nincsen, soha nem is használtam ilyesmit, ott van a fejemben az összes darab.

– *Tudom, hogy sokan megkérdezték már öntől, hogyan tud ilyen sokat a női lélekről. Bár Annával legutóbb arról is beszélünk, hogy nincsen speciális női írás, hiszen nem a szerző nemi identitása számít egy regény megalkotásakor, meg persze a legismertebb irodalmi hősnőket éppen férfiak alkották.*

Emma karakterjegyeit hogyan látta meg magának?

– Az ember nyilván nézi a nőket. Én tizenkét éves korom óta nézem őket. Ez az a kor, amikor az ember még fiatal és szerelmes. Most is nézem az embereket, és általában elég jól emlékszem mindenre, amit látok. Egy nővel élek nagyon rég, sokat tanultam tőle arról, hogy ők milyenek. Nem nagyon gondolom, hogy nagy különbség lenne a férfi és a nő írók között, abban hiszek, hogy egy író bármit megírhat. Persze az ember inkább azt gondolja egy íróról, hogy férfi. Automatikusan ez szokott lenni. (nevet) Van egy szerző, akit gyakran emlegetek, Pat Barker, akinek van egy gyönyörű trilógiája a The Regeneration Trilogy, amely az első világháborúról szól és tényleg nagyon szép könyv. Csak évek múltán tudtam meg, hogy ő nem Patrick, hanem Patricia.

– *Tehát nem számít a szerző identitása.*

– Hát, én abban hiszek, hogy nem az a lényeg. Férfiak írhatnak nőkről, nők írhatnak férfiakról, férfiak férfiakról, nők meg nőkről. (nevet) Igazából az embert kell látni! Ha az embert megismerem, akkor meg tudom írni. Nekem Emmával nem az volt a fő nehézség, hogy nő, hanem hogy annyira más volt a

látásmódja mindenkihez képest, akiről korábban írtam. Hideg volt a nézése, de mégis tele volt szenvedéllyel. Tehát olyan valaki, aki pontosan lát, de mégis nagyon vad, ezt működtetni jelentette a nehézséget.

– *Ezt a vadságot máshol is említette! Sőt, nyilatkozta, hogy Emma figurája olyan valaki, amilyen ön mindig szeretett volna lenni. Ez mit jelent?*

– Biztos azt, hogy bátrabb, mint amilyen én voltam annak idején. Annyira meglepően bátor dolgokat csinál sokszor. Ezt nem lehet eltervezni. Nem tudom előre, hogy mi lesz majd a jelenetben, csak azt tudom, hogy mi lesz annak a vége. Mondjuk, Emma például egy helyzetben nemet mer mondani. Ezek a gesztusai engem meglepnek. Az a baj az írással, hogy a dolgokat meg kell, lássam valahogy. Tehát nem magam döntöm el, hogy mi történik, így aztán van, hogy nekem is új egy helyzet. Emma nagyon sokszor zavarba hozott. Van az a jelenet, amikor a lány belemarokol a cseresznyébe, és azokat a titkosrendőrség ostromában részt vevők felé lövi, majd a cseresznye úgy placcsan szét a ruhájukon, akárha vér volna. Az annyira meglepett, és valójában nem

tudom honnan jött. Nem is értem, Emma hogy lehet erre képes?

– *Nagyon érdekes, amit mond. Ott van például az egyik kedvenc jelenetem, amikor Emma és Péter a készülő vasgári negyed egyik épületéről csillagszórókat hajít a mélybe. Szinte látom az egészet, mintha egy film volna. Állítólag ez a kép is megvolt jóval előbb, és csak később került a helyére. Úgy képzelem el, hogy egy ilyen jelenet jóval korábban megvan az ön fejében, mondjuk, az megszülethet akár nyolc-kilenc évvel a megírás előtt is?*

– Igen, így. Van egy csomó kép, amit hordok magammal. Azt sem tudom, miért jegyzem meg konkrétan, olyan, mint ez a padló itt. Ez olyan szép, ezen bármi megtörténhetne. Valamiért lehet, hogy megjegyzem.

– *De hogyan őrzi meg az emlékezetében hosszú kilenc éven át, mikor egy átlagember arra sem emlékszik, ami tegnap történt meg vele?*

– Egyszerűen csak emlékszem! Tehát, nem tudom eldönteni, hogy mire fogok emlékezni, de nem is tudom, hogy hogyan őrzi meg a történéseket az emlékezetem. Elkezdek dolgozni, aztán koncentrálni kezdek, kiürül az agyam, majd előjönnek ezek a képek. Kicsit olyan, mintha mindig ott lennének, ott vannak

a szemem sarkában. Képzeld el, hogy egy festményt néz a szeme sarkából. Nem néz oda, csak tudja, hogy ott van. Ha odafordul, akkor már nem látja meg. Egy kicsit így hordom a képeket magamban.

– *Mindenre emlékszik, mégis a felejtés, és az emlékezés különös játékaról ír ebben a szövegben. Merthogy a nagymama szólam, meg a történetek változatai zavarba ejtik az olvasót. A többféleképpen elmesélt eseményekből a befogadó arra következtethet, nem biztos, hogy ez az egész história valójában így történt. A regényben sok ilyen van, az egyik kedvencem a titkoszatos fűskamra köré képződő történetek. Ez egy tudatos narrációra vonatkozó döntés volt, hogy ilyen legyen?*

– Itt most már a monológokról kezdünk beszélni, hogy mindenki elmesél egy történetet, de hát a mese az mese, nem biztos, hogy az igaz is. Kérdés, hogy mi az igazság. Hogy ha valamit elmondunk, attól az igazsá válik-e? Hogy hogyan lehet egyáltalán egy történetet elmondani. Még az igazságot is nagyon nehéz elmondani. Ez az egész egy paradox helyzet. Az írás pont ezt modellezi. Ha írok, akkor azt gondolom, hogy amit írok, az igaz. De hát akkor is én találom ki. Nem mondhatom azt, hogy igaz, mert

A cikkben mászkáló hangyákat a regénybéli rovarok ihlették

hiszen ilyen távlatokban nem tudok döntést hozni ezzel kapcsolatban, hiszen a valóságot nem tudom megváltoztatni! Ahhoz képest, hogy én írom a könyvet, meglehetősen tehetetlen vagyok. Már-mint olyan szempontból, hogy ha én egy egyszerű fizikai tárgyat meglátok, és tudom, hogy az a tárgy milyen, akkor azt nem tudom másmilyenné alakítani. Nem tudnám ezt a könyvet úgy megírni újra, hogy Emma mégis inkább férfi legyen, vagy úgy, hogy idősebb legyen, esetleg máshogy nézzen ki. Arra gondolok, hogy látom a vasalót. Látom, hogy milyen fekete a koromtól, de nem tudom megírni úgy, hogy mondjuk nem fekete, hanem piros műanyag nyele legyen. Ezeket a döntéseket nem én hozom! Így aztán az egy kérdés, hogy az igazságot hogy lehet elmondani, elmesélni, ha valóban igaznak látjuk. Már ezt nehéz megírni, és aztán ez majd meta szintre emelkedik, amikor ez már önmagában is ezt a játékot eljátssza saját magával.

– *Ez azért is érdekes, mert a regény ugye a közelmúlt történetéről, vagy ha úgy tetszik, a történelemről beszél. Olyan nehéz kérdéseket érint, hogy a diktatúra után mit lehet kezdeni a szabadsággal, a múltat fel tudjuk-e dolgozni egyáltalán. Szép ez a róka motívum, a rókatánc. Nagyon tetszett nekem, az állat első feltűnése, összekapcsolódása a konkrét történettel egészen a felnagyított látomásig. A történelemnek is annyi igazsága, variánsa van, ahányan megéltük, ahányan a történetet elbeszéljük. Akkor ön szerint „az egyetlen, igaz” történet nem is létezik? A történelem mint olyan nincs is? A történelemnek*

csak saját olvasatai léteznek, ahogyan azt bizonyos teorertikusok állítják?

– Nagyon jó lenne azt hinni, hogy vannak a történelmi tények, de nem biztos, hogy vannak történelmi tények. Ez engem filozófiai szempontból is érdekelt, amikor filozófusnak készültem. Hogy ha valamit ténynek tekintünk, valójában az hozza létre magát aényt. A történelemről néha azt gondoltam, hogy egy rémálomszerű fikció. Ahol az történik, hogy mi emberek, ilyen tényeket hozunk létre. Nekem alapélményem volt, hogyan is változott a történelem innen oda. Az a gyerekkorom élménye például, hogy a királyok nevei megváltoztak egyik napról a másikra, ebből következhet egyébként, hogy a mai napig azt gondolom a történelemről, hogy az valójában fikció. A történészek meg tulajdonképpen regényírók.

– *A tárgyak viszont szépen, magától értetődő természetességgel elmozdulnak a helyükről...*

– Igen, közben az egész mozog. Minden arrébb megy, ha egy pillanatra nem figyelünk, átrendeződik. Egyszer apámmal mentünk egy városban és eltévedtünk. Azt mondta, nem mi tévedtünk el, hanem átépítették a várost. És akkor azt gondoltam, hogy ez egyrészt abszurd, másrészt igaza van. Valahogy ez történik, hogy az ember emlékei átépítik a várost.

– *Az ön szüleit itt a megyében nagyon jól ismerjük. Édesanyja, Tiszai Katalin magyar szakos tanárként dolgozott a Kani-zsai Dorottya Gimnáziumban, édesapját, Dragomán Pált, a jó nevű szájsebészt,*

sokan ismerték, széles látókörű, okos, rendkívüli ember volt. Lehetett tudni, hogy az orvoslás mellett ír is. Eleve eldöntetett, hogy ön ezt a pályát fogja inkább választani és nem a fogászhipatás mellett dönt?

– Biztos számított a döntésnél, hogy egészen kis koromban hallottam, ahogy apám felolvassa az írásait a barátainak, és a barátai meg az övéket apámnak. Apám nagyon jó novellákat írt, viszont a regényét nem írta meg sose. Az igaz, hogy én őt magamban írónak tartottam elsősorban. Nagyon sokat tanultam tőle arról, hogyan kell olvasni. Azt hiszem írni úgy lehet megtanulni, hogy az ember megtanul intenzíven olvasni. És amikor elkezdtem írni, persze ő látta először, amiket csinálok. Nagyon sokat tanultam magamból tőle azáltal, hogy megbeszél-tük a szövegeket. Értelmeztük azt, amit írtam, beszélgettünk. Amikor A pusztítás könyve elkészült, nagyon erősen azt éreztem, hogy az apám helyett írtam meg azt a regényt. Ma ment el a nyomdába, egyébként, mert a Magvető most újra kiadja. Azt a könyvet nem véletlenül ajánlottam az apámnak. Azt gondoltam, hogy ez az ő könyve! Az a könyv, amit ő nem írt meg, én meg megírtam. Ilyen szempontból tehát, ha úgy nézzük, akár mondhatom azt is, hogy kicsit apám helyett is lettem író.

– *Amikor korábban az édesapjával folytatott beszélgetés jelentett, jelenítheti most a feleségével, Annával való beszélgetés?*

– Persze, igen, abszolút.

– *Anna a múltkori interjúbán azt mondta, hogy a saját szövegnél fontosabb a másik szövege. Nyilván az ön szövegeire gondolt. Ez óriási tiszteletéről, szeretetről tanúskodik.*

– Azt gondolom, hogy az ember a saját szövegével teljesen más viszonyban van, mint a másik szövegével. Ő az én szerkesztőm, és én meg az ő szerkesztője vagyok tulajdonképpen, tehát sokszor kíméletlenebb vagyok vele, mint magammal, sokszor ő is kegyetlenebb velem, mint én saját magammal. Ebből nagyon sokat tanulunk, mert ez elég fájdalmas is lehet. Volt olyan, hogy hónapokig dolgoztam egy szövegen és ugyan tudtam, hogy nem jó, ráfogtam, hogy mégis jó, megmutattam neki, mondta, hogy ez sajnos nem jó. Azt akkor ki kellett dobni. Volt ilyen, persze és fordítva is. Ez egyrészt elég fájdalmas, másrészt meg nagyon szép.

– *Kilenc év alatt négy művön dolgozott párhuzamosan, lehet tudni, hogy ezek között van egy olyan, amely egyfajta pikareszk regény lesz, amely Európában játszódik. Mondana erről valamit az olvasóknak?*

– Az még évek múlva fog megjelenni. Először is írtam a Máglyát, két kötet novellát, a harmadik meg egy regény, amelynek még nincs meg a címe, majd Anna biztos kitalálja... *(nevet)* Ezt a három könyvet egy nagyon laza trilógiának gondolom a fejemben: A fehér királyt, a Máglyát meg ezt a harmadikat. Ezeket az köti össze, hogy nagyjából ugyanabban a történelmi térben játszód-nak és mindegyikben van egy gyerekmonológ. Itt is lesz egy gyerekmonológ, amely visszamegy az időben, de itt most egy kislány beszél. Aztán vele találkozunk majd, amikor felnőtt. Az ő útja vezet át Európán, hogy elvigyen valakit valahová. Közben elmeséli a saját történetét. Ez most kezdődik, mondjuk, úgy nagyjából öt évvel korábbiól indul a történet.

– *Lehet efféle mágikus jegyekre számítaniunk újra?*

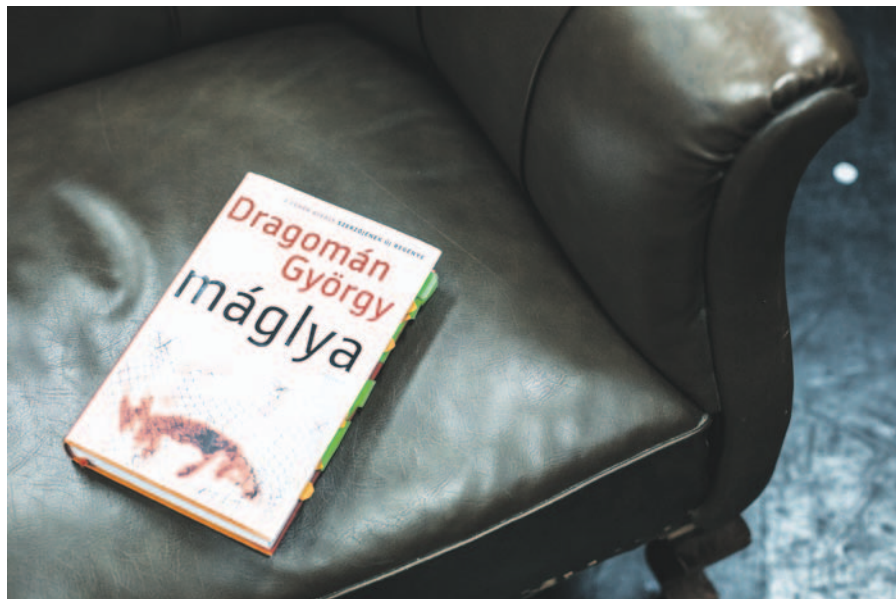
– Nem, az kevésbé lesz ilyen. Van egy kötetem, a „zenés könyv”, amelyben az írások a zenéhez kapcsolódnak, ott igen. Ott van egy pár olyan darab, ami mondjuk így: varázslatosabb. Ez a regény, amelyen most dolgozom, kevésbé lesz ilyen. Mondjuk, ez a könyv csak annyira lesz olyan, mint A fehér király. Egyébként egy olyan jelenet azért van benne, amely mondjuk: varázslatos.

– *Amikor egy könyv elkészül, felszabadító nagy érzés lehet. A fehér király óriási siker volt, szeretik az olvasók, közel harminc nyelvre lefordították. A Máglyára ostobaság volna azt mondani, hogy ő a nagy beérkezés..., hiszen már A fehér király az volt. Mégis, mielőtt beszélgetni kezdtünk, kollégánóm megfotózta önt, boldogan mosolyog az összes képen! Ezt is jelenti ez a felhőtlen mosolygás? A nagy beérkezést, az elégedettséget?*

– Amikor az első novellámat publikáltam, akkor is készült olyan kép, amelyen nagyon mosolygok. Nyilván azért mert az az első publikációm volt. Kérdezték is tőlem: „Maga ilyet ír, és így vigyorog hozzá?” *(nevet)* És akkor mondtam: „A mosollyal az van, hogy örülök a túlélésnek, mert írni durván életveszélyes dolog!” Az ember szemben van a sötétséggel, és van esély rá, hogy akár bele is halhat. Nem akarom ezt túldramatizálni, de valóban így van. És ez a mosoly arról szól, hogy az ember szembeöklő a halált is! Meg ezt az egész sötétséget. Ezt kell csinálni, szembe kell röhögni. Tehát, tulajdonképpen örülök, hogy túléltem. Amikor

„Ahhoz képest, hogy én írom a könyvet, meglehetősen tehetetlen vagyok. Ha egy egyszerű fizikai tárgyat meglátok, és tudom, hogy az a tárgy milyen, akkor azt nem tudom másmilyenné alakítani.”

A Máglya 2014 legjobb könyve lett. A szerző kilenc évén át párhuzamosan négy kötetten dolgozott. Emma története után, most már ők következnek

nem írok, akkor örülök annak, hogy épp nem írok, ez az egyik válasz a kérdésre. A másik meg az, hogy ez volt a legnehezebb könyv mind közül, amit valaha írtam. Nem, talán az első nehezebb volt, a legelső regény... Annak az volt a tétje, hogy valóban író leszek-e, vagy nem. A Máglyában olyat csinálok, amit eddig nem mertem. Az idő, ahogy fejlődtem mint író, az volt mindig a kérdés, hogy az időt mennyire tudom kezelni. Az első regényem csupán három nap. A fehér király nagyjából másfél év. Valaminek most a végére értem, bár nem egészen, mert ahhoz azért kellene

a harmadik könyv is. Ha az is meglesz, hangosan fogok majd nevetni!

– *Én azt meghallgatom, ha kilenc évet kell rá várnom, akkor is!*

– Nem kell már kilenc évet...

– *Akkor mennyit kell?*

– Azt gondolom, jön most a „zenés könyv”, vagy most ősszel vagy jövő tavasszal, majd megvárom, hogy a kiadó mit mond és akkor utána egy évvel megint. Most évente lesz könyvem azt gondolom. Háromhavonta is lehetne egyébként *(nevet)*... Sokat dolgoztam a kilenc év alatt. És ez a könyv sok más könyvet megelőzött, de most már a többiek következnek!

Annyit éltem, mint öt másik

Szabó Éva, teniszlegenda élete kész regény

• Kovács Ágnes

Farmerben és csizmában áll a bejáratnál, lendületes mozdulattal mutatja kollégáinak: néhány helyről folyik a víz a pályán. Valahonnan feltör, akár egy vízköpőből. Sietve intézkedni kell, bár ilyenkor csendes itt minden – hiszen csak jó időben kezdődik a szezon –, de az mégsem járja, hogy ázzon a salak! Rövid egyeztetés után kocsiba vágjuk magunkat, irány Éva otthona: Sorokpolányba visz az utunk. A falu szélén állunk meg, a ház mellett erdő, nagy kert, harapni lehet a levegőt. Maci és Zsuzsi kutya jön elénk, Kormi cica álmosan nyújtózik. Úgy képzelem, poszternyi képek lesznek a falon, valamelyik verseny nagy pillanatáról: Éva kipirulva, égnek emelt kezében ütő... ilyesmik. Amikor rákérdezek hogyhogy sehol egy poszter, hangosan felnevet: „Csak nem gondolod?” Kávét készít, kérésre egy nagy fényképpel teli dobozt hoz a hátsó szobából. Lezseren az asztalra teszi, rám néz: „Mind az ötezret megnézed?” – kérdezi. Nevetünk. Átlapozzuk az albumokat: Éva a pályán, kis szoknyában, felszabadult mosollyal, haja összetapadt, egy kerthelyiség teraszán, ismert sportolókkal, színészekkel. Kártyaparti egy nagy asztalnál, valahol az éjszakában. Rendezvények, díjátadók, Monte-Carlo, Roland Garros, Margit-sziget, Amerika. Fogalmam sincs, hogy indult a sportoló karrierje, így a legkorábbi emléket keressük. Hát persze, hogy ez is a pályához kötődik!

– Kimentem a Haladásra a legenda szerint! Azt mondják egy klott gatyába’. *(nevet)* Megálltam egy ember előtt, akiről azt gondoltam, hogy ő a főnök, és azt mondtam: „Én vagyok a Szabó Éva, és teniszezni akarok!” Nem volt ott semmi mellékszöveg. Abban az évben Vasutas Bajnokságot nyertem.

Éva, a Szabó család harmadik, legkisebb lánya. Egyik nővére, Mari, a Sportigazgatóságon dolgozott titkárnőként, és mivel kishúga még a vasárnapi levest is mozgás közben kanalazta, azt gondolták, jó helyen lesz ez a lány valamelyik sportpályán. Testvére kérte, menjen a Haladásba, keresse meg Asbóth Sándort, mondja ő küldte oda.

– **Ha jól sejtem, semmit nem tudott Éva a teniszről, vagy igen?**

– A teniszről tízévesen tényleg nem tudtam semmit, de addigra már elég sok sportágban kipróbáltam magam. Kézilabdáztam, kosaraztam, atletizáltam. Tudod, általános iskolában nekünk valódi testnevelés óráink voltak, sok mindent megtanultunk. Horváth Rozi és Püsködsi Botond voltak a testnevelő tanáraink. Mivel Nagykar utcai lány voltam, a Püspöki Iskolába jártam. Később aztán, már a Széll Kálmán utcában, Kiss Anikóval – talán jobban ismerik az olvasók Rimányiné Kiss Anikóként – voltunk szomszédok, aki aztán kiváló tánctanár lett. A nővérem vele énekelt, játszott. Kiváló hangja volt.

– **Sportolt egyáltalán valaki a családban?**

– Az apám! Halál erős ember volt. Sakkozót! Fél kézzel emelte a lovakat meg a bátyákat! *(nevet)* Mindenki kicsi a családban, csak én nem. Anyai nagybátyáim voltak ilyen magasak, mint én!

– **Tehát, nem volt egy követendő példa, hogy hogyan él valójában egy élsportoló?**

– A család nem sportolt, viszont az idősebbik nővérem – ahogy már említettem – ragyogóan énekelt, jól színészkedett, a Máv Járműjavító Színjátszó Csoportjában az összes operett főszerepet eljátszotta. 1952-ben el akarták vinni a Pestre, de apám féltette, nem engedte.

– **Mikor derült ki, hogy Évának köze lesz a teniszhez. Azonnal észre lehet venni az ilyesmit?**

– Én tízévesen kimentem a pályára, és ahogy az előbb mondtam még abban az évben Vasas Bajnokságot nyertem. Asbóth Sándornak köszönhetek mindent, éveken át írtam neki minden verseny után, bárhol is jártam a világban. Huszonnyolc felnőtt bajnokságot nyertem meg. Voltam győztes egyesben, párosban, csapatban. Egyéniben is hatszor győztem, azért az nem kevés! *(nevet)* Szóval, bárhol jártam a világban, írtam egy levelezőlapot Sanyi bácsinak, amelyen csak ez állt: „Köszönöm, Éva.” Halála után a családja megmutatta ezeket a leve-

– Ha nem teniszeznék, már tolókcocsiban lennék, nekem elhiheted! – kezdi, amikor sietve körbevezet minket a szombathelyi tenispályán. Csodás életút, vitális, karakán személyiség. Tehetséges, bátor, nagyhangú, és – saját bevallása szerint – kicsit szemtelen. De talán erre is szükség van ahhoz, hogy az ember vígye valamire!

Képek: Zergi Borbála

„Imádozt az Öreg, ez az igazság, akármit megtehettem! Gondolj bele, ezt ki engedhette meg Kádár Jánossal szemben? Hozzáteszem, ha ő jött, a meccseimen kint volt a fél Központi Bizottság!”

leket, az első edzőm mindegyiket megőrizte. Meg is hatódtam, bizony. Ó szeretettette meg velem a teniszt, ő fegyelmezett meg egy hangyányit, amennyire lehetett, mert engem azért nem volt könnyű!

– **Mikor dől el, hogy valakiből jó teniszező lesz, vagy csak ütöget majd, mintegy hobbiként? Éva az első órán látja, kiből lesz bajnok?**

– Nem.

– **Asbóth Sándor 1955-ben látta, hogy Éva született tehetség?**

– Én akkor már tízéves voltam, azért a mozgásból lehetett látnia. Akkoriban. Most más világ van. A mai gyerekeket mindenhová autóval viszik, szinte nekem kell megtanítani őket futni. Ezt komolyan mondom! A hat- nyolcéveseket tehát először szépen megtanítom futni. Nekem már az első évben kiforrott mozgáskultúráim volt. A mai gyerekek burokbán nőnek fel. Akkor nem volt gazdag gyerek. Aki sportolt, az viszont mindent megkapott. Ma van jó módú gyerek, akit mondjuk, a papája befizet bárhová külföldre. Persze, hozzá

kell tennem, hogy nem feltétlenül a tehetős szülőnek tehetséges a gyereke. Szóval, úgy nagyjából nyolc évre van szükség, amíg megtanul valaki teniszezni. Utána dől csak el, milyen versenyző lesz belőle.

– **Fontos, hogy bírja a stresszt, vagy látni kell, hogy motiválható-e egyáltalán? Esetleg másban is jónak kell lennie?**

– Ahogy az előbb mondtam. A mai gyerek bármikor mehet például külföldre, nálunk ez volt az egyetlen lehetőség! Az volt a motiváció, hogy valamiben jók legyünk! Azért nem egyszerű dolog, hetente hat-nyolc edzés a tűző napon, negyven fokban, vagy kicsit hidegben. A mai gyerek az ilyesmit nem szereti csinálni. Az iskola előtt egy lépésre áll meg a kocsí, szinte bebugyolálják őket a szülők. Mi reggel hatkor kimentünk a tenispályára nyáron, aztán este tízkor hazamentünk. Munka után, úgy öt óra körül hozták a szülők a rántott húst, és így éltünk nyáron. Mégis felnőtünk, emberek lettünk. 1965-ben mentem először nyugatra. Ki ment akkor külföldre? A Honvéd Táncegyüttes, egy-két tudós, és a sportolók!

– **Ez is motiválta? A sport nyújtotta szabadság?**

– Tudod, én imádtam a sportot. De ezért is, igen, nekem ez volt a szabadság! Amikor csapatban játszottam, rájöttem, hiába vagyok jó, ha a másik éppen nem az. Ezért döntöttem a tenisz mellett. Itt csak magamat hibáztathatom, ha elrontok valamit, vagy hülye vagyok. Így lettem teniszező.

Szabó Éva sorra nyerte az ifjúsági bajnokságokat, jöttek a szép eredmények, felfigyeltek a sportolóra, így esett, hogy 1964-ben „elvitte őt a Vasas”. Más labdajátékokban is jeleskedett, hiszen az MTK NB 1-es kosárlabdacsapatában is benne volt. Hazajárt osztályozót játszani a kézilabdásokkal is. Lehetett volna válogatott kézilabdás, vagy kosaras egyaránt. Nézzük a képeket, edzőtáborok, versenyek sorban évről évre. A teniszező azt mondja, nehéz időszak volt, mert a 60-as években mindent átvettünk az oroszoktól. Súlyzóval futottak a Tatai-tó körül, ötven kilóval a nyakukban forogtak. Éva szerint akkoriban a keze olyan erős volt, hogy szinte vizet facsart az ütő nyeléből, csak a labdát nem tudta odaküldeni, ahová akarta. Talán ez is okozhatta, hogy Évánál, és sok más teniszezőnél is később gerincsérv alakult ki.

– Az első magyar bajnokságomat Komáromi Ferencsel nyertem vegyes párosban. Aztán 66-tól jöttek az egyéni versenyek. 1966-79-ig huszonnyolc egyéni bajnokság. Nyilván van tartva, hol mit nyertem, úgyhogy hazudni sem tudok! (nevet) 1975-ben a Roland Garros-on a legjobb nyolc között voltam. Szépen sorban jöttek az eredmények. Egészen 1979-ig, amikor is Achilles-transzplantációm volt, ami egy elég komoly műtét. Ezután a válogatottságról persze le kellett mondani. De természetesen játszottam utána is rendszeresen.

– **A sporttörténeti könyvek szerint bejárta a fél világot.**

– Ausztráliában nem voltam. Ez a fájó pontom, mert ott vannak az igazi nagy versenyek, az Australian Open. Veteránként, ötvenéves korom körül jutottam el Argentínába, Uruguayba. 1996-ban világbajnok lettem a korosztályomban. Idén hatvan éve csinálom a teniszt, ez az a sport, amiből nem lehet kiöregedni!

Szabó Éva otthonában hiába kerestem kultikus tárgyakat, bekeretezett képeket a múltból. Személyes emlékeket őriz inkább, a fotókról szerettei mosolyognak ránk. Néhány album azért előkerült a kedvünkért

Éva egy kilencvenéves sportolóról mesél, aki ugyan már alig halott, de játszani simán tudott. A versenyeken megoldották a kommunikációt, és az öregúr vidáman megvert még néhány ellenfelet. A képek halmai felett csak megkérdezem, van-e esetleg fotója híres játékosokról. Azt az országban nyilván mindenki tudja, hogy a Szabó Éva megverte Martina Navratilovát is!

– A képeim nagy részét nemrég egy másik cikkhez vitte el egy kedves újságíró, de igen, van fotóm róla is. Navratilovát tizenegy éves kora óta ismerem, a szemem előtt nőtt fel. Hivatalosan magyar-cseh csapattalálkozó volt 1975-ben. Megvertem, és ő utána disszidált. A döntő szettben azt hiszem hét-ötre elken-tem a száját. *(nevet)* Jóban voltunk. Nekem egyébként elmon-
ta, hogy nem megy haza. Martina nem szeretett ellenem lenni, Rómában ott toporgott mellettem, néztük a táblát, hogy kivel játszunk majd. Akkoriban benne voltam a legjobb nyolcban. Siklós Erik újságíró egyszer megkérdezte Martinát, emlék-
szik-e a Szabó Évára, mire ő nevetve válaszolta, hogy: „Úgy látszik, akkor nemcsak én nem felejtettem el azt a meccset!”

*Persze más nagy sztárokkal is edzett Éva. Elmeséli, hogy amikor a Sidney-ből hazaérkező olimpiai ezüstérmes súlyemelő, Márkus Erzsébet elé mentek a repülőtérre, azzal fogadták a teniszezők: „Szervusz Éva, üdvözlöl a Billie Jeanne King!” Elmeséli, hogy King micsoda játékos volt! Harcolt azért, hogy a Grand Slam-eken egyforma juttatásokat kapjanak nők és férfiak. Machán Róberttel a Roland Garroson játszottak a teniszezővel vegyes párost. A bajnokok számon tartják egymást. Ha egy játékos har-
mincvalahányadik a világranglistán, azt a többiek pontosan jegy-
zik.*

*Azért azt tudni kell ehhez, hogy Éva Machán Róberttel, kilenc éven át sorra nyerte a bajnokságokat, és – ahogy ő mond-
ja – „elverték a fél világot”! De hogy ennyi év után megkérdezte: „Hogy van az Éva?” Hát, attól még ő is „elájult”! Játzott Mar-
garet Courttal is egy három szettes meccset a Margit-szigeten, a sportolóról már stadiont neveztek el azóta. Megtudom, ő volt az első, aki mind a négy Grand Slamet megnyerte sorban egymás után! Aztán jönnek a történetek az éjszakába nyúló zslugázások-
ról, Tiriac-kal, meg sok más ismert sportolóval, de elmondja: Evonne Goolagongot is ismerte, aki ausztrál bozótalakóból lett wimbledoni bajnok. Óriási teniszezők nevével telik meg a szoba!*

**– Ilyen nagy klasszisoknál min múlik, hogy ki a nagyobb? Szerin-
tem ez már szinte csak egy hajszál különbség lehet. Mitől jobb az
a másik, azzal az icipicivel? Vannak trükkök, titkok?**

– Hogy az ember elérjen a profi küszöb, azt nagy léptekkel meg lehet csinálni, és akkor jön az a tényleg picike különbség. Mi, magyarok nem tudjuk átlépni ezt a küszöböt. Régen a nagyon jó teniszezőinket nem tudtuk megfizetni. Elengedtük őket inkább külföldre, velem együtt. Én edzettem a világ leg-
nagyobb teniszezőivel, van tapasztalatom. Mentünk egymás meccsére, meg persze zslugáztunk, összejártunk! Egy héten háromszor belecsaptunk a nagy magyar éjszakába! Pesten meglátogattuk az összes éjszakai mulatót... Mind az ötöt. *(nevet)*

*A barátokról mesél, Mészöly Kálmán, Albert Flórián, Bujtor Ist-
ván, Sztankay István, mind közeli ismerősei voltak.*

– Mi olyan jól éltünk, hogy azt ma senki nem tudja elképzel-
ni! Az az élsportoló, aki azt mondja, hogy akkor rosszul élt, az hazudik. Mi voltunk a szocializmus kirakata. De csak amíg húztunk, ha abbahagytuk kész, vége! Egy-két focista kapott egy kocsmát vagy butikot... esetleg.

– Éva soha nem akart kint maradni külföldön?

– De. De valójában meg: nem! Tettek elem Philadelphiában kétszázezer dolláros szerződést, de végig gondoltam, hogy – ha disszidálok – öt évig nem jöhetek haza, és akkor úgy dön-
töttem, hogy azt nem bírnám ki! Amikor Monte-Carlóban, a tenisztornán öt hétig kint kellett maradnom, lelki beteg vol-
tam, pedig hát a csodálatos Riviérára ki juthatott el akkor? Amíg a Taróczy Balázs föl nem nőtt, mindig egyedül marad-
tam a végére, és az szörnyű volt.

*Kint látta a monacói herceget – ahogy ő mondja a Country Clubban, törölközővel nyakában, két „fenyőfája” kísérte. Mivel Éva imádja a szerencsejátékokat, kaszinózni indult. Amit nyert, később persze elvesztette mind egy szálíg. De hogy ki hitelezett neki, hogy haza tudjon utazni? Soha nem találják ki! A sörgyá-
ros Dreher Béla bácsi! A sportoló egy szál vadiút piros ballonka-
bátban fagyoskodhatott volna, mert Bécsbe érkezve leszakadt a hó, így a sörgyáros kölcsönéből tudott csak megszállni az osztrák fővárosban. A következő évben azonnal megadta a kétszáz fran-
kot, és Béla bácsi nagyra becsülése jeleként a virágpiacra kísérte a sportolót, minden pénzét csokorra költötte. Fájts is a szíve a fia-
tal lánynak. Másnap a panzióban minden asztalon ez virított a vázában.*

*Éváért még Kádár János is rajongott! Soha nem hagyta ki a spor-
toló meccseit, sőt, ha a bajnok néha kikapott, a párt első embe-
re bánatában mélyen a fejébe húzta szalmakalapját.*

A sportoló idén hatodik évtizede van a pályán. Aktív életet él, ideje nagy részét most is a Haladásnál tölti. Az otthona azonban a béke szigete. Rajongásig szereti két kutyáját, Macit és Zsuzsit, akiket rendesen elkényeztet

– Le sem tudom tagadni, mert benne volt a tévében meg az újságban, ahogy ott ült „az Öreg” és a szalmakalapja lejtött az orrára.

– „Az Öreg”? Mármint Kádár János? Így hívta őt, élet és halál urát? Nem félt tőle?

– Tőle nem! Nagyon élvezte ezt a fajta vagányságot. Azt tet-
tem, ami nekem a kedvemre volt. Ismertem természetesen sok veszélyes embert, és hidd el, volt, akitől félttem. Tudod, a buta gonosszal elbánhat az ember, de az okos gonosz az más!

*Mesélem Évának, olvastam az interneten arról is, hogyan böget-
te Zsiguliját Fock Jenő, egykori miniszterelnök háza előtt. A sportoló elmeséli az egész sztorit, úgy beszél, akár egy színész, szinte látom, ahogyan Éva felhorkan, mert Fock azért csinálta-
tott világlátást a szigetre, hogy ne kelljen a plebszel tenisznie. A bajnok ennek kapcsán kérdezte meg a főtitkártól: „Kádár elvtárs, ki itt a plebsz?” Hogy nagyobb hatása legyen mondandójának, meg is veregette az elvtárs térdét.*

– Imádott az Öreg, ez az igazság, akármit megtehettem! Gon-
dolj bele, ezt ki engedhette meg vele szemben? Hozzáteszem, ha ő jött, a meccseimen kint volt a fél Központi Bizottság! *(nevet)*

Volt olyan, akinél még Szabó Éva is kihúzta a gyufát. A sportoló fáradtságra hivatkozva, lemondott egy luxemburgi versenyt, ez nem tetszett a sportvezetésnek, mire ő „levademberezte” előljáró-

*ját. Eltelt egy szezon és Éva azt vette észre, jó ideje nem is járt külföldön. Egyszer aztán egy elnökségi ülés előtt a helyszínről nagy körítéssel felhívta Kádár irodáját. Mindenki hallotta, aho-
gyan „János nénivel”, az „Öreg” titkárával beszél. Egy hét múlva már Moszkvában játszott, aztán Hollandiában. Szabó Évának Kádár elvtárs sem tudott ellenállni!*

*De megtudtam, hogy ha Éva barátaival bement egy mulatóba, megállt az élet. Nála írta Ihász Gábor a Kék csillag című dalát, mert felesége nem mindig bírta a gitár „nyekergését”. Később Gábor lett a sportoló első masszőre, kislányát is sokszor felvitte Évához. Az énekes tehetséges labdarúgó is volt. Lázasan edzett, szívizomgyulladászt kapott, ez okozta korai halálát. Pesten nagy élet volt akkoriban, egy helyen laktak a sportolók, olyan volt a lakótelep, akár egy nagy falu. Bujtor Istvánnal a Válas pályán teniszezett, ahogy Kovács Kati énekesnővel is. Mondom Évának, milyen klassz, hogy egy lapszámban szerepelnek majd a művész-
nővel. Bujtor István és Frenreisz Károly soha nem tudta megver-
ni őket. Fagyinkó (Faggyas Katalin) barátnőjével mindig győztek a testvérek ellen. Sztankay István, Madaras József és Garas Dezső mind teniszettek. A sportoló megdöbben, amikor meg-
nézte Garast az Én, Claudius című darabban. Az előadás után az öltözőben egy holtfáradt művész várt rájuk. Olyan volt, akár egy versenyző a győztes meccs után.*

– Ha holnap elaludnék örökre, nem bánnám! Annyit éltem, akár öt másik ember.

SZABÓ ÉVA EREDMÉNYEI:

A Vasasnál töltött két évtized (1964-1985) előtt, és után a Haladás VSE-ben játszott, majd edzősködött. 1993 óta szakosztályvezetőként is dolgozik. Tagja a Vas megyei Teniszsportcsapat elnökségének. Már kor-
osztályos játékosként is magyar bajnok volt egyesben (1960, 1962) és párosban is, még szombathelyi szí-
nekben. Másfél évtizeden át szerepelt a válogatottban 1964-1979 között, 1973-ban és 1974-ben az Év teni-
szezője. Hét mérkőzésen képviselte Magyarországot a Fed Kupában. Legjobb világranglista-helyezése: 37. Egyesben Európa-bajnoki döntős. (összesen nyolc
érmes nyert a kontinensbajnokságokon - három ezüst, öt bronz). A Roland Garroson nyolc között volt (1974). A római nagy versenyen szintén negyedöntős volt. Monte-Carlóban négyszer is a legjobb négy közé jutott. Martina Navratilova ellen akkor is sikerült nyernie, ami-
kor a cseh klasszis már a 10. helyen volt a világranglis-
tán. Kitzbühelben páros bajnok, Hamburgban páros-
ban elődöntős. Huszonhét hazai bajnoki címet nyert. Egyesben hatszor diadalmaskodott (1966, 1967, 1970, 1971, 1973, 1974), párosban hétszer volt első, vegyes-
ben kilencszer (ebből nyolc alkalommal Machán Róbert oldalán), csapatban pedig öt bajnoki címet jegyzett a Vasas együttesével. Veterán versenyekről számos trófe-
át őriz, korosztályában volt világbajnok, Európa-bajnok, és ranglistavezető is. 2006-ban az első között kapta meg az MTSZ életműdíját.

Forrás: Magyar Tenislexikon

Sok ismert személyiséggel járt össze, imádta a nyüzsgést, mégis hazajött 1985-ben a fővárosból. Úgy képzelem, olyan lehetett, mintha egy primadonna érkezett volna Szombathelyre, akinek a kocsija elől kifogták a városlakók a lovakat. Egyfelől azért jött vissza, mert hívta a Haladás akkori elnöke, Török Péter, másfelől meg idős szülei is erre vágytak. Szülőföldjükön szerettek volna végleg megpihenni.

– Éva, nem érezte szűknek ezt a kisvárost? Hát, azért a szombat-helyi éjszaka köszönő viszonyban sem lehetett a budapestivel? A barátok, ismerősök, kapcsolatok, minden... Nem hiányzott?

– Itt nem volt semmi? Te nem tudod milyen élet volt itt! Volt, hogy kibéreltük az egész Bozsoki Kastélyt egy év végi vacsorára. – Éva igazi sztár volt, jól gondolom?

– Mondjuk. (nevet) Fogadnak mindenhol. Most is bárkit felhívok, azért visszahívnak.

A teniszelegenda elkötelezetten küzd azért, hogy a városban télen-nyáron megfelelő körülmények között tudjanak edzeni a sportág szerelmesei

Szabó Éva szeretett újra itthon, rengeteget dolgozott és dolgozik most is azon, hogy legyen fedett pálya a téli edzésekhöz. Barátai, ismert személyiségek – akik hobiból mind teniszeznek –, segítettek eddig is a sportágnak, azaz neki! Mert Éva szinte intézménnyé vált az évek során. Sok nevet említett, közben szorongott nehogy kifelejtse valakit! A teljesség igénye nélkül, sokat köszönhetett a többi között: Wagner Andrásnak, Tóth Andornak, Szily Péternek, Vörös Csabának, Nagy Istvánnak, Németh Lajosnak, Lisztes Jánosnak, Horváth Endrének. Sorokpolányban, az első szabad választásokon 1989-ben polgármester-helyettes is volt, intézte a település ügyeit. Mostanában csendesebb életet él, és mivel a falu szélén lakik, kora reggel senki nem látja, ahogy akár fürdőköpenyben sétál egyet imádott kutyáival. A nap további részét Szombathelyen, első-sorban a pályán tölti, még mindig ad órákat. Szükséges dolgoznia és imádja is a sportot. Amikor ő csúcsra volt, még nem volt olimpiai sportág a tenisz, nem jár a bajnokoknak életjáradék.

Érdekel mennyit változott ez az elegáns sportág. Látványosabb lett talán? Éva naprakész, hiszen tíz éve még versenyzett, és két parabola antennája is van, hogy fogni tudja azokat a csatornákat, ahol a legnagyobb meccsek mennek. Amikor nála jártunk, épp az ausztrál versenysorozatot kísérte figyelemmel, ez a tizenöt órás időeltolódás miatt éjjel három órakor kezdődő maratoni tévézést jelent. Közösségi oldalán rendszeresen posztol az éjszaka közepén! Szó szerint aggódik egy-egy játékosért! Szerinte minden felgyorsult, atletikusabbak a játékosok, látványosabbak a meccsek. De ő látta a világ legjobb teniszezőit, játszott is velük, minden kornak más a stílusa. Olyan ez, mint a nőideál. Elmondom a teniszelegendának, milyen idegesítő, ha a sportolónők hangos nyögésekkel kísérnek egy ütést. Éva emlékeztet rá, hogy Szeles Mónika hozta ezt divatba, de ő ki is kapcsolja a tévét, amikor Azarenka és Sarapova játszik. Kifejezetten idegesíti, ahogyan a két sztár sikoltozik és „röpködnek a decibelek”. Neki nem voltak furcsa babonái, bár reggel nem szeretett meccset játszani, jobb volt a délután. Mindig „megfogta az ütő nyelét”, „jött-ment, koncentrált”, de nem ragaszkodott más bevett szokáshoz. Gyakran segítettek egymásnak. Előfordult, hogy szólt neki Taróczy Balázs, nézze meg, mi lehet a gond a szervájával. Azt mondja, olyan ez, mint a kocsinál, nem tudja pontosan, mi romlott el rajta, de hallja, hol a probléma. „Meglátom a hibát, ez egy adottság.” – vallja. Speciális étrendje nincs és nem is volt. Versenyzőként sokat kellett enniük, mostanában száz százalékos gránátalma léből iszik egy pohárával reggel, és nem használ cukrot, mesterséges anyagokat. Három-négy ütő van csak otthon a hátsó szobában, és néhány fehér elnyúlhatatlan póló, semmi gyűjtemény, relikvia, a sportoló szerint nem ez számít.

Roger Federer a nagy kedvence, tizenöt éves kora óta ismeri a sztárt. Veldenben találkoztak először, a Wörthi-tó partján, Éva ott lett világbajnok.

– Nagy vágyam, hogy elkészüljön a fedett teniszpálya, hogy bármikor tudjanak edzeni a városban. Rengetegen teniszeznek, el sem hiszed, mennyien! Készen van a komplett terv, a legutolsó gépészeti csavarig megtervezte egy volt teniszező. A közelmúltban pár százezer forint hiányzott a sátorhoz, így aztán eligazoltak a sportolók olyan helyre, ahol jobb a körülmények. 2013-ban írtam levelet a miniszterelnök úrnak is. Mindent meg fogok tenni azért, hogy elkészüljön a fedett pálya.

Induljon a városon túlra egy Vitarával!

Interjú Sipos Gáborral, a Sipos Autóház Kft. tulajdonosával, ügyvezetőjével

• Kelemen Attila

Miben rejlik az új Suzuki Vitara erőssége?

Most, több mint negyed századdal az első modell bemutatója után a Vitara-örökség egy vadonatúj sport-szabadidő autóban ölt testet. Az új modell a Suzuki ALLGRIP négykerekes csúcstechnológiáját, továbbá a legkorszerűbb biztonsági és telekommunikációs megoldásokat is felvonultatja. Az ALLGRIP rendszer négy üzemmódja emellett lehetővé teszi, hogy a vezető mindig az útviszonyoknak legmegfelelőbb beállításban, optimálisan használja ki a Vitara út- és tereptulajdonságait. Az okostelefonnal is összekapcsolható audiorendszer a legkorszerűbb navigációs megoldásokat is elérhetővé teszi. Emellett radaros féktámogató rendszer (RBS) gondosko-

dik a maximális biztonságról. A radarrendszer segít elkerülni a karambolt, illetve enyhíti az ütközés erejét.

Milyen érvek szólnak a Vitara mellett azok számára, akik az üzemanyagon kívánnak spórolni?

Az új Vitara maximálisan eleget tesz korunk gazdaságos üzemanyag-felhasználással kapcsolatos követelményeinek. A használatának köszönhetően a karosszéria rendkívül merev. Az új Vitara erőteljes dizájnya a Suzuki sport-szabadidő autók formatervezési örökségét folytatja. Az egész karosszérián végigfutó vállvonalak a markáns SUV-karaktert erősítik. Mindezek mellett számos formai megoldásban érvényesül a Suzuki törekvése a legkedvezőbb aerodinamikai tulajdonságok elérésére, olyanokban, mint a lökhá-

rítónyílások optimalizált alakja, a jármű hátsó része felé szelíden lejtő tetővonal és a lapos alvázelemek. A kék burás, LED-es első fényszórókat szintén az energiatakarékosság jegyében alakították ki.

Ha már esztétikánál tartunk: igaz, hogy nincs két egyforma Vitara?

A kerek óra és szellőzőnyílások fiatalos, sportos kinézetet kölcsönöznek az új Vitara belső terének. A modell fejlesztésében kezdettől fogva kiemelt szempont volt a személyre szabhatóság. A külső színnek széles választéka és egy sor opcionális dizájnelem lehetővé teszi, hogy a tulajdonos autója megjelenésével is kifejezze annak személyiségét. A vásárlók tizenöt színváltozat közül választhatnak, amelyek közül három vadonatúj, néhány pedig két árnyalat kombinációja.

ÚJ VITARA

Fogyasztási adatok: 5,3-5,7 l/100 km 123-131 CO₂ kibocsátás

LED-FÉNYSZÓRÓK

ALLGRIP 4x4 TECHNOLÓGIA

MULTI-INFORMÁCIÓS ÉRINTŐKIJELZŐ

SIPOS autóház Szombathely, Zanati út 48. ☎ 94/512-771

SUZUKI Way of Life!

Kötelességem nem várni a csodát

Kelemen Zoltán
kalandvágyból lett
színész

képek: Zergl Borbála

• Kovács Ágnes

Egy időben gyakran vonatoztunk együtt a Szombathely-Budapest vonalon. Mindig sajnáltam, amikor Győrben elköszönt, mert olyan jókat beszélgettünk színházról, életről, irodalomról. Láttam a zalaegerszegi színpadon több darabban is. Kifejezetten örültem, amikor úgy döntött: ide szerződik. Azóta szinte minden szerepében láttam. Egy ideje nemcsak én vagyok a rajongója, de az öt éves lányom is, akit Sir Kánként szinte megbabonázott.

Az épület tetején találkozunk a színésztársalgóban, kávé készít, jön-megy, látom, sok mondandója lesz. Szeretem, hogy mindenről van véleménye, szabadon szól közéletéről, lelkesítőn beszél fontos ügyekről; tudom, ír is már jó ideje. Követem a közösségi oldalon megosztott bejegyzéseit, úgy képzelem, kicsit én is részese lehetek így a világának. Zoli mégis inkább rejtőzködni szeret. Megfontolt, kimért, okosan figyel: várja, mire vagyok valójában kíváncsi. Halkan kavargatjuk a kávé, kis beszélgetés után úgy döntünk, lemegyünk a művész öltözőjébe, ott nagyobb csendben készíthetjük el az interjút.

– Szombathelyen születél, egy olyan városban, ahol csak néhány éve működik színház. Miért akartál színész lenni? Emlékszel az első elhatározásra? Céltudatosan készültél erre a pályára gyerekkorod korod óta, vagy sok vargabetű után döntöttél így?

– Nem voltam szavalóképzős, semmi ilyesmivel nem foglalkoztam. Tizenhat évesen egy diákvetélkedőre, Tri Show-ra készítettünk egy műsort. Néhányan összeálltunk a suliból és megnyertük a versenyt. Akkoriban nem gondoltam, hogy színész leszek, bár a filmeket szerettem, de nem voltam egy olyan túlolvasott, jó tanuló gyerek. *(nevet)* Így aztán 1990-ben a vendéglátóiparban kezdtem el dolgozni, képzelek, a személyi igazolványomba az volt beírva: italmérő. Aztán a Kispityerből vonultam be katonának, ott aztán volt időm bőven gondolkodni azon, hogy mit is kezdjek az életemmel. Talán kalandvágyból jött a gondolat, hogy színész legyek. Valahogy kitaláltam egyik nap. Egyszer a korábbi iskolai csapatból meglátogattott a laktnyában talán Dömötör Tamás, aki azt mondta, felvételizni fog a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, így aztán én is megpróbáltam, de nem vettek fel. A második rostaig azért eljutottam. Kétszer nekimentem a vizsgáknak, aztán úgy hozta az élet, hogy Zalaegerszegre, a Hevesi Sándor Színházhoz vettek fel. Egyik reggel Budapestről, ahol akkor laktam, beestem a Göcsej Expresz-szel... már javában zajlott a felvételi. Nem tudtam verset, improvizáltam hülyeségeket. *(nevet)* Azon kívül, hogy láttam néhány filmet, fogalmam sem volt arról, milyen egy valódi színház, hol vannak jó társulatok az országban.

– Milyen filmeket láttál? Voltak kedvenceid?

– Akkoriban a moziban az első öt sorba hat forintért válthattunk jegyet. Volt idő, hogy minden filmet megnéztem. Fábri Zoltántól szerettem Az ötödik pecsétet, vagy nagyon tetszett az Isten hozta, őrnagy úr! és a 141 perc egy befejezetlen mondatból. Kedveltem Latinovitsot, Bálint Andrást, Csomós Marit vagy Venczel Verát.

– *Ha őket nézted, azért az nem rossz! Mondhatnám úgyis, akkor mindent láttál. Legalábbis, ami számít...* Nyugtass meg, hogy Zalaegerszegen azért már tudtad, mi a dolga egy színésznek, ugye?

– Hát, meglepett, hogy felvettek, mert tényleg össze-vissza beszéltem. Szerencsére ez akkor bejött, de az elején egyáltalán nem tudtam, milyen a színház működése. Emlékszem, volt A lovakat lelövik, ugye? című darab, amelyben kaptam szerepet, volt már benne öt mondatom is. Ez a mű egy maratoni táncversenyről, az emberi élet, értékek és erkölcsök devalválódásáról szól. Sydney Pollack filmjét Faragó Zsuzsa dolgozta át, nálunk California blues volt a címe. Képzeld, amikor az ügyelő először hívott és csendben suttogott, megkérdeztem a többieket, hogy mi ennek az oka, beteg-e az Árpi bácsi torka. Máskor meg csomagba raktam a kiporciózott zoknit, alsóné-műt, azt hittem egész évre kaptuk, és haza kell majd vinnem, hogy kimossam. Olyan szinten voltam szűz ebben a világban, hogy hihetetlen! Néha még most is el tud kapni egyébként ez a fajta rácsodálkozás. Talán nem vesztettem el, illetve nem akartam elveszíteni az ártatlanságomat.

– *Ez minden hagyományos foglalkozás esetében is követendő lenne. Néha hajlamosak vagyunk rutinból végezni a mindennapi feladatainkat. Kik voltak a mestereid? Emlékszel arra az előadásra, darabra, szerepre, amelyben már érezted, hogy igen, bizony most már színész vagyok? Amikor már úgy használtad a testedet, hogy egy esésnél nem lettél kék-zöld és átbeszélhettél egy estét is akár, anélkül, hogy berekedtél volna?*

– Tudod, néha még most sem érzem azt, hogy igen én most már színész vagyok! Az első pont egyébként, amikor azt éreztem, hogy ezt érdemes csinálni, és a saját magam életén túlmutató szenvedélyek fogtak el, a Kakukkfészek című előadás volt 1995-ben.

– *De jó előadás volt, háromszor láttam!*

– Stúdiós voltam akkoriban, és ez volt az első kiírt szerepem, nemcsak az voltam én, hogy továbbá. Az előadásban az Ellis nevű ápolgat játszottam, egy katanton beteget, aki Jézusnak képzelet magát. Az volt az első pont, amikor azt éreztem, hogy érdemes ezt csinálni. Tudod, mivel nekem nincsen ismerősöm, mentorom meg rokonom a szakmában, aki támogathatna, mindig háromszor annyit kell teljesítenem, mint másoknak. A főiskoláról nyilván úgy jönnek ki a színészek, hogy addigra már ismernek négyszáz olyan embert, akiket én negyven év alatt ismerek meg. Itt állok negyvenhárom évesen, és szó szerint a legkisebb szereppel is úgy vagyok, hogy szinte az életemért küzdök, az elfogadásért és akkor az esetleges elismerésről, a „céhbe” tartozásról még nem is beszéltem. „Kint is vagyok, bent is vagyok”, de azért néha boldog is vagyok. Mindig újra kell kezdenem. Persze ez nem mehet át görcsösségbe, a precizitás, az alázat, az odaadás segíthet ilyenkor.

– *Ez a személyiségedből fakad. Szorongó, magányos farkasnak tűnsz, aki nem enged közel magához bárkit.*

– Nyugodtan mondhatod, hiszen a szorongás nem egyenlő valamiféle pszichoszomatikus betegséggel. Tépelődő típus vagyok, jól látod. A világgal is így vagyok, így létezem, a kapcsolataimban is folyamatosan kérdéseket teszek fel önmagamnak. Mi helyes, mi nem helyes, mi etikus, mi nem az, mi erkölcsös és mi az, ami meg nem. Tehát, tényleg így működöm. Szükségem van erre, hogy megéljem az életet. Azért vagyunk ezen a földön, hogy minél többet megfejt-sünk belőle. Először nyilván magunkból, így tudunk aztán a világból is.

– *Zalaegerszegről átigazoltál a Győri Nemzeti Színházhoz, nem akartál soha a fővárosban szerencsét próbálni?*

– Így alakult. Most már nem akarok, ez nyilvánvaló.

– *Mindkét helyen szerettél dolgozni, mennyire voltál elégedett a feladataiddal? Mi volt az a szerepkör, amelyben jól érezted magad? Voltak-e olyan vágyaid, amelyek nem valósultak meg? Hogy emlékszel vissza ezekre az évekre?*

– Nem gondolkodtam ezen. Nem tudok válaszolni erre, soha életemben nem kértem szerepet.

– *Én biztosan kérnék! Nekem lenne szerepálmom, ha színész lennék, nem is egy! Miért nem kérted, ti színészek?*

– Nézd, én nem kértem és nem adtam vissza még soha szerepet. Jó, egyszer egy beugrást nem tudtam elvállalni. Nem foglalkoztam soha olyasmivel, hogy miféle álmaim lennének. Úgy érzem, fegyelmezett ember vagyok. Ezzel az országgal is az a baj, hogy az emberek nincsenek a helyükön, nem ismerik fel a lehetőségeiket és a határaikat. Átnyúlnak egymás feladataiba, érzéseibe, többet, vagy kevesebbet gondolnak magukról, mint amik, akik valójában. Jobban érdekli őket a mások élete, mint a sajátjuk, mert addig sem kell tükörbe nézni, ami bizony sokszor fájdalmas és nehéz felismeréseket hozhat. Tudomásul kell venni, hogy ezt viszont nem lehet megúszni. Az élet nem egy könnyű műfaj, nem kizárólag ajándék és fordítva is igaz, nem csupán átok. Borzasztó látni, hogy a modern társadalmak origójává a gyűlölet kezd válni, azok tagjai ehhez képest határozzák meg saját magukat, identitásukat, cselekedeteiket. A sérelmek vezérelte élet azonban teljesen meddő, csak önmagát képes reprodukálni. Persze sokkal könnyebb ellenségképek segítségével megmagyarázni magunknak kudarainkat, sikertelenségeinket, bal-lépéseinket, mentesítve magunkat a felelősség terhe alól, mint építeni, új minőséget létrehozni. Nem kérdés azonban, hogy a kettő közül melyik a járható út. A színháznak van egy vezetője, van a takarítónő, a titkár, a díszítő, a portás, az öltöztető, az asszisztens, az ügyelő, a színész, a zenész, a tán-cos, itt elvileg mindenki kell, hogy tudja a helyét, a dolgát. Más kérdés, hogy ez az elv a magyar színházakban érvénye-sül, avagy sem, nem az én dolgom erről vitát nyitni. Ebből a szempontból ezt a hierarchiát elfogadom. Egy egészséges tár-sadalomban is így kellene, hogy legyen szerintem, feltéve, ha azok a bizonyos láncszemek a helyükön vannak és az építés, a szolidaritás elvei érvényesülnek. Nem gondolom, hogy nekem bele kéne szólnom abba, hogy egy vezető mit lát ben-nem. Látja, amit lát.

– *De ha nem látja?*

– Akkor nem látja. Vagy téved, vagy igaza van (*vonja meg a vállát*) Sok szempont és nézőpont létezhet. „Nincs mulatság? Csinálok magamnak!” Ha nem voltam megelégedve a sze-reppel, akkor írtam. Ha ebben, vagy abban nem volt az a lel-kület, vagy állapot, ahol én akkor tartottam, vagy, hogy úgy mondjam: nem volt megfelelő lehetőségem a kibontakozásra, akkor és ott a színházban, akkor kerestem magamnak mást. Mindig így volt. Kötelességem nem várni a csodát, magam-nak kell tenni ezért. Minden évben lett volna tíz olyan eset, hogy megcsömörlök, de tudom, hogy jönnek majd olyan lehe-tőségek, amelyek a boldogság forrásai lehetnek. A boldogság nem egy nagy dolog, amit jó drágán megveszek az üzletben! Pillanatokból áll, tudod. Van ebben nyilván dac, hogy ha nem látják meg bennem, akkor azt megcsinálom, elvégzem a fel-adatot, más területén az életnek. Írok egy novellát, készíték egy önálló estet, vagy ügyek mellé állok. Több oldalt töltene

A Weöres Sándor Színház művésze az eszköztelen, hűvösen szenvedélyes színjátszást kedveli. Ilyen feladat volt Az arab éjszaka című darabban, Peter Karpati figurája

meg, amennyi akciót, fellépést, rendezvényt, történetet szerveztem, vagy vettem részt ilyeneken hét év alatt a városban. Ezek nagy része felvillanyoz, boldogságot ad.

– *Hogy szereztél arról tudomást, hogy élesbe fordulhat a szombat-helyi színházalapítás ügye?*

– 2007-ben én már dolgoztam Dömötör Tamással, Endrődy Krisztiánnal, Czukor Balázssal, Bajomi Nagy Györgyel és a Színházbarátok Egyesületével (Kamara Savaria) A hazug című előadásban. Akkor már tudtam, hogy van valami mozgolódás, hogy ez a kamara jelleg mindenképpen folytatódik majd, vagy talán lesz igazi kőszínház. Abban az évben ősszel meg is szavazta a közgyűlés, így számítottam rá, hogy esetleg egy-két előadásra hívnak majd, de semmi több. Jól éreztem magam Győrben, akkor éppen jó helyzetben voltam, ott volt az Egyetemi Színpad is.

– *Jól sejtet, hogy te nem kezdted el telefonálgatni? Megkeresni az igazgatót, hogy jönnél?*

– Én soha nem kértem. Őszintén mondván, ez lehet, hogy valamiféle büszkeség, vagy hiúság én nem telefonálgatok. Én akkor telefonálgatok, ha van egy önálló estem, és tudom, hogy az jó. Akkor nyilván telefonálok, hogy ne hamvadjon el az előadás, egy-két művelődési házat felhívok, de én egyébként soha. Tudod, utálok kérni. Nem szeretek, tényleg.

– *Mert úgy érzed, hogy te ott egy ügyet képviselsz? Mondjuk a Radnóti-évfordulón az ő költészetét? Mondjuk Radnóti vagy József Attilát könnyebben képviseled, mint saját magadat?*

– Természetesen. A magam ügyében nem szeretek kérni.

– *Hogy idekerültél, annak volt tehát köszönhető, hogy benned gondolkodtak.*

– Megcsörrent a telefon, Dömötör Tamás hívott, később Szűcs Judit, Jordán Tamás asszisztense. Kértem gondolkodási időt. Győrben pont akkor vettem lakást, imádom azt a várost, hosszú távra akartam berendezkedni. Azért ez a felkérés megdobogtatta a szívemet, de én „megrágós” típus vagyok.

– *Nem éreztél ebben rizikót? Más egy olyan társulathoz elmenni, amely már működik, itt meg még a színház épülete sem volt meg.*

– Megmondom őszintén, nem gondoltam, hogy van kockázat benne. Nem tudom, hogy miért. Egy bejáratott társulat is lehet kockázatos. Láttunk már olyat, hogy feleslegessé válik hamar valaki. Annyira talmi ragyogások ezek. Ez a feleslegesség érzet gyilkolja a legjobban az embereket, ez az, ami mindenre hatással van manapság. Nehéz úgy létezni, hogy nap

mint nap azt vágják a képedbe, hogy bármikor „lecserélhető vagy”.

– *Pedig nincs két egyforma ember. Nem pótolható az anyám, a barátom, a szerelmem, a legjobb kollégám! Szóval, a „Mindenki pótolható” mondást, mi a családban töröltük és nem veszünk róla tudomást!*

– Pedig pótolható, Ági! Darabszámra! Ezt nem én mondom, hanem egy torz korszemlélet. De minden ember egyedi, ami megismételhetetlen és pótolhatatlan, ebben igazad van. A mi szakmánk csak annyiban különbözik a másokétól, hogy reflektorfényben vagyunk.

– *Melyek voltak itt a Weöres Sándor Színházban a legkedvesebb szerepeid? Mi, közönségként nagyon szerettük a 9700-at, ez nyilvánvaló, aztán az Anconai szerelmeket. Bár, lehet, hogy az elején akármit csinálhattatok volna, szétszedett volna titeket a közönség.*

– Nem! Ezt nem jól látod. Nagyon nagy volt az elvárás és a megfelelni akarás. Itt kicsit zárkóztak az emberek Szombathelyen.

– *Arra gondolsz, hogy ha itt elmegyek egy könnyűzenei koncertre, még a finálénál is elég vérszegényen tapsolnak? Mondjuk, Presser Gábor teli torokból énekl, hogy Ringasd el magad, és semmi hatása. Pedig arra a dalra nehéz csendesen üldögegni. Itt képesek rá. Még A dzsungel könyve végén is elég fagyosan kezdik el az ünnepléseket!*

– Nehezen fogadnak el bármit, könnyen sajnálnak le valamit, és meglepően tudnak lelkesedni is. Szóval nem könnyű közönség, de hogy mondandómnak pozitív kicsengése legyen, meglehetősen igényes is.

– *Ez min múlik? Hogy mit írnak az újságok?*

– Kicsit számít az is, biztos, de nem olyan sokat, mint azt gondolod. Egyébként azért az első egy, másfél évért volt érdemes idejönni. Az csodálatos volt. De szép próbaidőszak volt például az Arab éjszaka című darabé is, talán számomra a legszebb. Peter Karpati voltam, az elmagányosodott alkoholista. Meghatározó előadás, ezt a fajta eszköztelen, nem gesztusokból nem színpadképből dolgozó, a lelkemből összerakott, bonyolult lelkületű, hűvösen szenvedélyes színjátszást én nagyon szeretem. Kevesen látták, mert csupán tizenhatszor játszottuk

a stúdiószínpadon, de aki látta, az tudja, miről beszélek. Ez egy színészi sarokpont volt az életemben. Mondok több szerepet: Kőszegi elvtárs a 9700-ban. Képzeld, annak a szövegét részben én írtam. Gondoltuk, ezt a „képtáros” sztorit bele kellene tenni. Az egyik próbán improvizáltunk, szerencsére egy lelkes asszisztens leírta a szöveget, így az benne is maradt.

– *Téged érdekel, amiről Jordán Tamás mindig beszél, hogy fontos egy város életében, amikor a helyi primadonna bemegy a zöldségeshez, a cukrászdába és arról beszélnek, mit visel, ki a szeretője... Érzed ezt a figyelmet a városban, az utcán? Nem veszed észre, hogy bámulnak?*

– Nem tudom. Úgy érzem a szakmánk, a hivatásunk rangja és elfogadottsága sok minden mással együtt megkopott, kissé leértékelődött. Ma már ez kevésbé fontos, mint húsz évvel ezelőtt. Ha bámulnak, én nem látom, tudod, biciklivel járok, nem szólítanak meg, legfeljebb az ismerőseim. (nevet)

– *Pedig szerintem figyelnek...*

– Többen figyeltek a Rabszolgavásár idején, itt eljátszottam huszonhat szerepet, de Egoismus-ként voltam a legismertebb. Ezért is hagytam abba. Meg másért is, de ez nem ide tartozik.

– *És ha egy sorozatban szerepelnél?*

– Nem szerepelek. Csak rövid időszakokra vállaltam ilyet, pedig előfordult többször is, hogy hívtak. Ez a művészi pályáról való leiratkozást jelenti manapság.

– *Sokan csinálják...*

– Mi lesz velük, mondd? Keveseknek sikerül sorozat mellett, jókat is játszani, igazi emberhez méltó életet élni! Egyébként eszembe jutott még egy kedves szerep Az ügynök halálában a Howard Wagner–Willy Loman-jelenet az nagyon jól sikerült.

– *Jó darab, jó szöveg.*

– Ott történt valami a Tamással, az a jelenet nagyon szikár, mégis emberi lett. Arra a hat-hét percre jó visszaemlékezni, vagy a Cudar világra. Figyelemreméltó munka volt. És jó volt A dzsungel könyve. Nyilván helyén kell kezelni ezt a szerepet is. Mint mindent.

– *Már mondtam neked, hogy a te figurádról nemcsak a vérengző tigris jut eszembe. Nálunk családi kedvenc, pedig még „csak” négyszer láttuk a gyerekekkel. Értelmezhető vagy diktátorként, vezérként, a narancsszínű tányérsapkában ez a „sánta mészáros” vagy ha úgy jobban tetszik „csíkos pörkölt”, aki végül elbukik. A karakter nagyon jó volt! A színek, a mozdulataid, a sántaságod! Több gonoszt vagy intrikust bízna rád, ha rendező volnék!*

– Ez a tigris nemcsak ragadozásból, habitusból gyilkol, a személyisége legmélyén egy titokzatos, meg nem oldott problémát hordoz. Magányos. Miért? Ez egy tigris formájú ember. Megpróbál úgy nézni Mauglira, mintha az valami mélyen lapangó „ügynek” lenne a folytatása. Amikor én bejövök, nekem Mauglival dolgom van. Nem is biztos, hogy én a Mauglit pusztán el akarom fogyasztani, lehet, hogy más, ennél fontosabb célom van vele.

– *Az hogy lehet, hogy ti vagytok a gyerekek kedvence: Sir Kán, Ká, Csil. Egyikőtök sem egy szupercuki figura. Ez azért van, mert jó színészek vagytok, vagy, mert folyton drukkolunk a gonoszoknak?*

– Kizárólag egy oka van! Tudod, hogy mi az?

– Nem.

– Az, hogy ösztönösen vonzódunk az erőhöz! Tiszteljük, aki, ami hatalmas. Annak egyébként még szexusa is van. Vonzó, érted?

– *De hát a gyerekekben nincsen szexusa...*

– De van! Már hogy ne lenne!? A gyereknél is működik a dominancia!

– *Sir Kán egy szuperszexi diktátor! Szép! És erre csak most jövék rá! Jézusom! A gonosz szerepek megviselik a lelkedet?*

– Nem viseli meg, mert magamból indulok ki. Persze, ezt nem kell félreértetni. (nevet)

– *Lehet, hogy ezért van az a mániám, hogy én veled a III. Richárdot játszatom el?*

– Legyen így! (nevet) Olyan szerepeket jó játszani, amelyeknek sorsa van.

– *Te nem beszélsz a magánéletről. A sors furcsa fintora, hogy Esztert, a feleségedet megszólítottam egyszer, mert nem tudtam, hogy a párod, és az egyik előadásról faggattam. Jól értesült riporterként foglalmam sem volt róla, hogy ő a te szerelmed.*

– Nem szeretem mutogatni magamat, magunkat itt-ott. Szeretek otthon lenni a feleségemmel, írni.

– *Itt hagyod az öltözőben a jelmezzel, vagy hazaviszed a szerepet?*

– Bizonyos próbafázisban otthon sokat foglalkozom a szerep-építési kérdésekkel. Ezt a feleségem jól tolerálja, de lelkiismeret furdalásom van gyakran. A miénk még új házasság, és félek, hogy nem mindig adok eleget magamból.

– *Az írás, a pódiumelőadás más koncentrációt igényel. Novellákat, szövegeket, színpadi, dramatizált helyzeteket is írsz. Nem kacérokodsz a rendezéssel?*

– Úgy tíz éve kezdett ez fontosabbá válni. Győrben felkértek, hogy csináljunk Egyetemi Színpadot a Jogi és Műszaki Karon. Ahogy velük elkezdtem dolgozni, felszabadult sok minden bennem. Segített a Rabszolgavásár, a zenekarozás. Készítettem televíziós műsort, szerepeltem klipekben, írtam színpadi játékok, nagyszerű ajándéka a sorsnak, hogy megismertem Varga Richárdot is, együtt lépünk fel most sok helyen, verszenés estünkkel.

– *Ricsi is szerepel ebben a lapszámban! Jól összehoztunk itt is titeket! Miben látunk még ebben az évadban, tavasszal?*

– Czukor Balázs rendezi a Hamletet, ebben több szerepem is van. Áprilisi bemutatóval játssza a színház. Úgy tudom, hogy az Alföldi Róbert rendezte Makrancos hölgyben is lesz feladatom.

– *Tavaly nyáron Keszthelyen találkoztunk. Mennyi időd lesz idén pihenésre? Hogyan töltőd sz fel egy pörgős időszak után?*

– A Makrancos hölgy bemutatója június végén lesz. Ricsivel remélem, eljutunk néhány helyre az önálló estünkkel. Összejött már egy könyvnyi anyag, amit meg kellene szerkeszteni, akkor ki lehetne adni esetleg. Ezek versek, novellák, publicisztikák. De csak akkor jöhet ki, ha mások is úgy gondolják, hogy jó, és nem én erőszakolom. Természetesen néhány hetet szeretnénk nyaralni is valahol a feleségemmel.

– *A tervek között nem említetted a családalapítást. Jól ismered a lányomat, ő úgy kérdezné, mikor születik meg már végre a kis Sir Kán?*

– Szombathely ideális hely, ha Isten, vagy a gólya meghozza..., nyugtasd meg a gyereket: lesz majd kis Sir Kán, igen!

Varga Richárd, tanár-dalszerző,
aki a szívét jó helyre ülteti

Bögrényi dalok

• Járai Attila

Miközben írok, szólnak a dalok, amelyeket jól ismerek régről. Soha nem kapcsoltam rádiót a koncertjei után. Próbáltam megjegyezni mindent, de csak szavakat rakosgattam egymás mellé szerencsétlenül a kocsiban, hazáig. Tudtam, egyszer majd magammal vihetem Madaras Rékát, a Skót karamellt, vagy a Kertet, amelyben a sztori szerint egy srác a szívét ülteti el.

Varga Richárd új korongjára legkedvesebb dalaiból válogatott. A 101 albumot több helyen is bemutatta, mindenhol nagy sikerrel. A napfényes fotózáson nekünk is játszott egy kicsit

képek: Zergi Borbála

– Hát, ez a nap is eljött! Ma bemutatom a 101 című albumot, amelyre tizenhárom dalt válogattál. Sokat ismerhet a közönség, hiszen az egyetemen, klubokban, színházakban, könyvtárakban rendszeresen játszottad őket. Az esteken elhangzottak saját dalok, versátírások és slammeltél is. Szövegíró vagy és dalszerző, slammer és tanár egyszerre. Mire számíthat, aki megveszi a lemezt?

– Azt hiszem, leginkább mindezekre, így együtt. Most a lemezre három, három és fél év dalaiból válogattam. Ez legalább negyven dalt jelentett, és a korongra megpróbáltam azokat feltenni, amelyekről azt gondolom, hogy ez még mindig én vagyok, működnek, hiszen hitelesnek gondolom őket, és aktuálisnak is. Úgy alakult, hogy az érzelmes, szemé-

lyesre hangolt számok lettek túlnyomó többségben az albumon. Ez valójában nem volt koncepció, hanem ezeket érzem most leginkább a magaménak. Amikor elkezdtem a szövegírással foglalkozni, kicsit magával ragadott a társadalomkritika, kis túlzással azt mondhátám afféle „bereményis” dalokat írtam. Aztán ezeket a közösségi témákat felváltotta a magánéleti. (nevet)

– Az érzelmest értsük szerelmesként?

– Hát, igen, de azért majd meghallják a hallgatók, hogy ez azért nem egy „szív-küldi” lemez. Ami szerelmesnek tűnik, az is inkább szomorkás.

– Mondjuk mélabúsna? Szívmegviselő?

– Igen... (nevet)

– Nagyon jó, hogy mondtad a Bereményi Géza–Cseh Tamás legendás párost, mert

már többször beszélgettünk erről, hogy az ő kettejük története a dalmondás újkori története is. „Mi a dal?”-kérdésre adható válaszok egyike: Dal az, ami kimondja, amit gondolkod, úgy hogy ne legyen belőle baj. Az efféle dalköltészet diktatúrákban pont ettől működött. Mitől működik egy ilyen lemez 2015-ben?

– Szerintem a dalt az intimitás minden korban működőképessé teszi! Ez a dolog egy időre tényleg eltűnt, nem kellett virágnyelven megfogalmazni dolgokat, amelyeket nem mondhat ki, mert már kimondhatod. De itt van a fogyasztói társadalom, mely szerint minden óriási, látványos, villódzó felfűjt..., így aztán egy kis béke szigeteként működhet egy ilyen koncert. Egy ember kiül egy szál gitárral és minden elcsendesül.

– *Mint Jenny a Forrest Gumpban? Én itt egy dalt akarok előadni...*

– Nem vagyunk sokan, ez az egész így szó szerint intim, abszolút közeli.

– *A modernkori dalköltészet hőskoráról beszéltél, nyilván ennek a hagyománya is benne van a dalokban, de itt vannak az új műfajok, mondjuk a slam poetry, a versátírás. Nálad előfordul, hogy a különböző beszédmodok hatnak egymásra?*

– Abszolút. Amikor bejött a slam, érdekesnek különlegesnek tűnt nekem. De mivel a műfaj sajátosságából adódik, hogy szabad, megtaláltam benne azt a stílust, sávot, ami az enyém lehet. Inkább irodalomközeli közelebb és nem a hip-hop felől érthető. Nem véletlen hogy rákerült három szöveg a lemezre.

– *Hogy születnek a dalok? Honnan jönnek? Sokan beszélnek arról, hogy a vers nem ihletből van, hanem „csinálásból”. Van, aki szerint a költészethez azért némi ihlet is szükséges.*

– Azért írok inkább verseket, mert most erre van időm. Mióta tanítok, máshogy vannak a dolgok. Régen ez úgy volt, hogy leültem, ott ültem három órán át, gitároztam. Addig nem álltam fel, amíg nem lett belőle valami. Most az van, hogy skicceket írok. Vezetés közben leálok, felírom a gondolatot, két óra között a szünetben eszembe jut valami, lejegyzem. Ezt egyébként a Lovasi mondta egyszer. Egy csomó olyan dalszövege van, hogy mondjuk két évvel azelőtt, hogy abból dal lett, már megírta az első sorát. Ez később áll össze szöveggé. Azért írom fel én is ezeket a gondolatokat, mert mindig várom, hogy mikor lesz belőlük valami. Egy komplett szöveg, vagy vers. Tele van skiccekkel a jegyzetfüzet, és akkor ebből összeáll egy váz. Egy-másfél hónap alatt jön össze egy szöveg, ami mondjuk korábban három óra alatt elkészült. Vagy fél óra alatt.

– *De néha jót tehet az idő is, nem? Hogy pihenteted, vársz vele.*

– Hát, most ez például nagyon látszik. Úgy szeretnék című dal három hónap alatt készült el. A rész-egész motívuma onnan jött, hogy épp Babitsot tanítottam végzősöknak, „A mindenséget versebe venni” valahogy átszüremkedett... *(nevet)*

– *Számít, hogy ez a hivatásod? Végzett magyartanár vagy, bölcsész! Jó szakemberként ránézel egy szövegre, látod, hogy jó-e vagy nem. Működik-e egyáltalán...*

– Persze jó tudni, mi a rím meg a prozódia... meg hogy nem írogatok tele egy oldalt képzavarral, mondván, hogy aztán majd az is valahogy összeáll. Tudatos

Főállásban tanár, másodsorban dalszerző, és kifejezetten intellektuális slammer. Varga Richárd dalaival meghódította a közönséget

vagyok, igen. A korongon két korábbi dal van, a többi az utóbbi másfél évből, észreveszem, hogy képekben írok, érzem, hogy megtaláltam magam ebben a dologban.

– *Elképzelted, hogy másoknak írsz dalt, szöveget, vagy ezek a te történeteid? Kiírod magadból, ami veled történik?*

– Elég sokszor igen, de ahonnan kiírom, én onnan elengedem!

– *Neked az alkotás terápia?*

– Abszolút! Tudod, olyan jó, amikor oda-jönnek hozzám az emberek, és azt mondják, hogy ez pont velem is így történt meg. Ez az irodalom lényege, hogy a saját problémáiddal találkozol, egy más ember történeteinek keresztül. Ha énekelem nyilván eszembe jut a saját életem...

– *Ha más énekelné?*

– Nem tudom. Furcsa lenne.

– *Azt eldöntötted, hogy tanár, dalszerző vagy énekes vagy? Ma is mindenki az identitását keresi. A te esetedben ez indokolt kérdés, hiszen sok műfajban alkotsz. Gondolkodtál már ezen, vagy mindez jól megfér egymás mellett?*

– Hát igen, mindig végiggondolom ezt, amikor azt kérdezik, mit írunk a meghívóra! Tanár vagyok, dalszerző és slammer. *(nevet)* Mondjuk.

– *Ebben a sorrendben?*

– Igen. Költőnek nyilván nem gondolom magam, művész is, hát... dehogyl

– *Nem tudnád feladni a tanítást, mondjuk a „popszakmáért”?*

– Nem. Nem!

– *Tíz év múlva, ha találkozunk, nagyon jó tanár leszel. és lesz egy csomó lemezed? Így képzeld el magad?*

– Remélem, hogy ez így mehet továbbra is. A tanítással. Engem rengeteg inspiráció ér. Most van olyan téma, hangulat érzés, ami nagyon foglalkoztat... de még nem született belőle dal. Vagy például újfajta zenéket hallgatok. Rátaláltam egy-két új előadóra. Az egyik Emilian Torriani, egy izlandi nő, vagy Mirel Wagner. Jellemzi a dalaikat a nagyon lecsupaszított dallam és szövegvilág, de nagyon hangulatos. A magyar előadók közül Török Zselánszky Tamás, vagy a Hiperkarmából a Bérczesi Robi sokáig egyáltalán nem volt, vagy nemrég volt Veszprémben a Frenk szintén, a Hiperkarma dobosa.

– *Ti, egyáltalán, összetartotok?*

– Én összetartanék velük! *(nevet)*

– *Csak azért kérdezem, mert Fehér Renátó, költő mesélte, hogy neki nagyon fontos, mit gondolnak mások, számára fontos kollégák, író emberek a verseiről. Rendszeresen leveleznek. Hasznosítható inspiráció...*

– Néha én is megmutatom egy-egy dalomat, de az előadáson látszik igazán, vajon egy dal működik-e.

• Elekes Kornél

„A műhelyben mindig nagy volt a sürgés-forgás, és volt a bejárat mellett egy gép, amelyen a párizsi krémet hűtötték. Azt imádtam! Az első emlékeim egyike, ahogyan odakuporodom és azt a lágy csokoládét eszegetem, úgy melegen, egy kis télesztással.” Mészáros Gábor, a híres Mészáros Cukrászda üzletvezetője tudta, hogy mind-ezt óvatosan kell csinálni, nehogy édesapja észrevegye, mert azonnal felzavarta volna fiát az emeletre. Egyáltalán nem szerette, ha a gyerek a műhelyben van. Pedig Gábor imádta hosszan nézni, ahogy sül a torta, válik keménnyé a hab, és hűl a csokoládé. Egészen kicsi kora óta cukrásznak készült, ez nem is volt kérdés.

A valódi ízek öröksége

képek: Zsolt Boró

A Mészáros Cukrászda műhelyében jártunk

– *Azért zavart fel édesapád, mert láb alatt voltál?*

– Hát, egyfelől nyilván úgy gondolta, hogy a műhely nem gyereknek való vidék, másfelől meg tényleg tiltotta!

(nevet) Mindig azt mondta, elég egy „güri” a családban. Tudod, ez fáradtságos munka volt. Amikor a hatvanas években a nagyszülők megnyitották a cukrászdát, az családi vállalkozásként

működött. Nagypapám és édesapám egy-két segéddel lent a műhelyben, édesanyám és nagymamám meg fent a boltban. Apa már reggel hatkor kávéval várta a dolgozókat, a bejáró néni

reggelit készített nekik, aztán délben meg ebédet. Emlékszem, hogy verte a radiátorcsövet, ha elkészült az étel, onnan tudták a dolgozók, hogy lehet jönni, mert tálalva van. *(nevet)* Édesapám nem akart cukrász lenni, de ide született. Szerette csinálni, de én tudom, hogy nem ez volt a szíve vágya. Meg hát persze tegyük hozzá, nem lehetett valami kellemes reggel fél hatól este ötig vinni az üzletet. Egyetlen pihenőnapjuk volt, a hétfő, nem is csodálom, hogy ettől engem meg akart kímélni. Gyerekként, mivel a műhelybe nem mehettem le, itt főtt sütegettem! Szegény szüleim! Felhoztam a piskótakarikát, csináltam valami krémet, betöltöttem... később, úgy nyolc évesen már a tésztát is megsütöttem magamnak. Képzelted, ők mindketten egész nap lent voltak a műhelyben, majd a közös családi vacsorát követően a gyerek azzal állt elő, hogy desszertnek készített egy finom tortát. Abból kellett még enniük egy szeletet és mondani, hogy milyen nagyon finom! A sok édes illat után még egy szelet süti! *(nevet)*

– *A pályaválasztáskor mégis a Kereskedelmi és Vendéglátói Szakképző Iskola mellett döntöttél.*

– Édesapám akkor már azt mondta, rendben van, legyenek cukrász, ha ehhez

van kedvem, de egy feltétellel! Nem itt leszek tanuló! *(nevet)*

– *Hát, ha nem itt, hol teljesítetted a gyakorlati időt?*

– A Hungar Hotelsnél voltam cukrász-tanuló. A tanulmányaim közben apukám sajnos megbetegedett és nem sokkal később elvesztettük őt.

– *Tudatosult benne szerinted, hogy továbbviszed a családi hagyományt?*

– Igen, remélem, hogy igen, ezzel tisztában volt.

– *Azért az biztosan jellemző volt, amikor bementél a suliba, hogy összesúgtak a hátsad mögött: „Na, megjött a Mészáros”.*

– Persze. Ez nagy felelősség volt. Nem kellett azért ezzel nagyon foglalkozni, mert én ebben nőttem fel. Az első

A cukrászda műhelyében készül az isteni torta. Megnézhettük, hogyan dolgoznak az igazi profik! Selymes krém, omlós tészta, karcos marcipán, ki ne érezte volna jól magát egy ilyen helyen!

Manapság csodálatos alapanyagok állnak a cukrászok rendelkezésére. A vendégek megszokták, hogy a klasszikus sütemények mellett, a Mészáros Cukrászda mindig szolgál jóízű meglepetéssel.

évben nekem nem nagyon tudtak újat mutatni. Egy felvert tészta, egy piskóta, vagy mondjuk egy krém elkészítése nem okozott problémát, hiszen ebben nőttem fel. Később úgy alakult, hogy Révfülöpön megnyitottuk a Móló Cukrászdát, az iskola után lejártam a Balatonra is dolgozni, majd elvittek katonának. *(nevet)* Úgy döntöttünk, a család egyik része ott teljesít szolgálatot én meg itthon. Aztán jött az M-Cafe, másfajta hangulatú hely, egy belvárosi kávézó, új választékkal. Attól kezdve már nem az volt jellemző, hogy napi nyolctíz órát a műhelyben vagyok. Az M-Cafe volt a szívem csücske akkorig, de persze sokat voltam a cukrászdában is!

„Ha most én azokat a süteményeket árulnám, amelyeket régen forgalmaztak, és tényleg kizárólag azokat, akkor valójában felesleges lenne betérni egy cukrászdába. Vajkrémes torták kedvéért nem hiszem, hogy bárki eljönne hozzánk.”

– *A Mészáros Cukrászda nekem is fontos emlék. Gyerekként rengeteget jártunk ide a családdal. Kígyózó sor állt a ház előtt, mindenki az isteni fagylaltokról áradozott. Mit gondolsz, mi kellett ahhoz, hogy a hosszú évtizedek alatt emblematikus cukrászdává váljatok?A Mészáros név mára fogalommmá vált a szakmában.*

– Nem tudom, hogy a kezdet kezdetén vajon mi kellett hozzá. Elsősorban szerintem a nagypapa szakértelme lehetett a titok. Ő nem szombathelyi származású, Keszthely mellett egy kis faluban született. Az ő szülei egyébként mézeskalácssütők voltak. Akkor még a cukrász és a mézeskalácsos egy hivatás volt. A nagyapám nagyon jó volt a szakmában, az Andrássy úton dolgozott, később tanfolyamokat is tartott. Az első üzletünk még nem itt, a Rákóczi Ferenc, hanem a Babits Mihály utcában volt.

– *Ma is a korabeli receptek alapján készülnek a finomságok? Mondjuk a fagylalt például?*

– Igen! A mai napig azokat a recepteket használjuk. Van benne tej, tojás, vaj, tejszín, és más jó minőségű alapanyag. Ezekből áll össze a jó fagylalt. Emlékszem én is a hosszú sorokra. Tudod, akkoriban azért más volt a helyzet. Mindössze három-négy cukrászda volt megveszerte, most meg minden boltban lehet jégkrémet, süteményt kapni. Fél-száz helyen van olcsó porfagyi, és ott az a sok pékség.

– *Megérezte a rendszerváltozást a cukrászda? Rengeteg áru lett a boltok polcain a szocializmus kínálatához képest.*

– Persze, kicsit, de ami nálunk jobban észrevehető volt, az a 2007 és 2008 között lezajlott válság. A sok instant fagylaltpor megjelenése. Öntsd a kész keveréket a gépbe, adj hozzá egy kis vizet és már kész is! Akkoriban nyílt vagy húsz fagyizó, akik olcsóbban adták a hideg finomságot, így aztán az emberek nem jöttek be feltétlenül hozzánk, a városba.

– *Szeretem, hogy folyamatosan megújuló kínálatlal várjátok a vendégeket. A tematikus napok, amelyek ünnepekhez, egy választott ország gasztronómiájához, esetleg különleges alapanyaghoz (például a csokoládéhoz) köthetők nagy sikert hoztak nektek, úgy látom. Van szerintetek erre fogadókészség egy vidéki városban? Nem gondoltátok korábban, hogy ez azért rizikós vállalkozás: lúdláb helyett egy francia desszertet kínálni, amely még ismeretlen mifelénk?*

– A kávézónál nyilván könnyebb helyzetben voltunk, mert ott egy teljesen új környezetben voltunk. Itt a cukrászdában, egy régi bevált helyszínen kínálj újat, na, az már nehezebb. Nyilván mindig van, aki a régi ízeket szereti, ragaszkodik a szokásaihoz. Ha most én azokat a süteményeket árulnám, amelyeket régen forgalmaztak, és tényleg kizárólag azokat, akkor valójában felesleges lenne betérni egy cukrászdába. A vajkrémes torták kedvéért nem hiszem, hogy bárki eljönne hozzánk. *(nevet)* Fontos lépés

volt a szakmában, hogy megjelentek a huszonnégy tégelyes fagylaltpultok, már nemcsak hat-nyolc íz került a kínálatba. Azért az nagy meglepetés volt, amikor feltettük a passió fagylaltot és azt a kritikát kaptuk, hogy régen ilyen nem volt. Persze, hogy nem volt ilyen, mert nem is ismertük a passiógyümölcsöt. Aztán rendre megszokták, megszerették az újdonságokat. A kollégákkal közösen gondolkodtunk, mindig feladtunk egy új ízt és figyeltük, hogyan fogadják a vendégek. Először óvatosan nézegették a kreációinkat, aztán persze mindig megkóstolták azokat.

– *Muszáj tartani a klasszikus, bevált süteményeket is? Nyilván kell lennie a pultban lúdlábnak, somlói galuskának, gesztenyeszívnek.*

– Ha minőségi alapanyagból készül egy sütemény, akkor bármit lehet, ez nyilvánvaló. A porból készített krémek helyett főzünk egy tojásost, az olcsó, gyenge minőségű kakaópor helyett hollandot használunk. Nálunk nem kakaópor van összekeverve zselével. Az újításoknál el ne felejtsem megemlíteni a mini süteményeket! Baráti unszólásra csináltuk meg, egy kis kocka egy íz, négy kocka egy árért, és kóstolgathat kedvére a vásárló. Ezután jöttek csak a tematikus estek, napok, amely már a párom, Czenki Barbara ötlete volt. Ez kizárólag az ő érdeme. Mondta egy nap, hogy csináljunk Csokoládé Szalont. Ez önmagában egy jó öltet, de kellenek hozzá erre fogékony, kreatív kollégák, akikkel ezt meg lehet csinálni. Deze Gergő és Varga Ádám nagyon innovatívak voltak. Fiatal cukrá-

szok, nálam tették le a technikus vizsgát, hát felvettem őket. Két évig tanítottam is egyébként. Szóval, az első tematikus nap után jött a következő, a Francia Szalon. Ugyan tízkor nyitunk, de már kilenckor rángatták a kilincset az emberek. *(nevet)* Ebben az a jó, hogy egy ilyen projekt a csapatot is összekovácsolja. Volt egy feladat, egy cél, és mindenki odatette magát. Hozták a recepteket, mindenki „próbasütött”, kóstoltunk, változtattunk ezt-azt, ha kellett. Jó volt hallani, amikor az egyik cukrász boldogan jelentette ki: „Az enyémből kell megint feladni, mert a pultból elfogyott!”

– *Figyeled a trendeket? Jársz más cukrászdákba leselkedni, kóstolni? Úgy képzelem, könyveket vásárolsz és nézed a Tortakirályt! Mert én nézem!*

– Én is nézem, igen! *(nevet)* Ez természetes. A szakmám a szenvedélyem. Felháborodtam, amikor a cukrásztanuló

osztályt megkérdeztem, járnak-e cukrászdába és azt mondták, hogy nem. Majd megkérdeztem, voltak-e már nálunk, és nem fogod elhinni, erre is nem volt a válasz! Nem hittem el! Külföldön is első utam a cukrászatokba vezet, mindig eszem süteményt, figyelem a fogyasztási szokásokat. Kíváncsi vagyok, vajon valami nyákos-édes leveles tésztát esznek, magokkal, ahogy az észak-afrikai országok, esetleg kis keksz-szerű süteményt karamellával, mint az angolok. Figyelni kell, hogy egy országra mi a jellemző. Mindig vásárolok cukrászati könyveket, szép gyűjteményem van már.

– *Kifejezetten szeretek „olaszul enni”, de a süteményektől nem vagyok elájulva. Persze lehet, hogy nem találtam még meg a legjobb talján cukrászdát. Ki az abszolút favorit Európában?*

– Talán a franciák. Az Ipartestület szervezésében sok jó cukrászatban voltam, fantasztikus, amit a süteményekről tudnak. Náluk az irányadó, hogy a desszert gyönyörűen kivitelezett legyen, macaronok, csokoládébonbonok, színes, gyönyörű alkotásokat láttunk, kóstoltunk.

– *Hogyhogy nem mentél külföldre, telepedtél le nagyobb városban. Nem vonzott? Külföld, Pest? Hogy kimenj.*

– Utólag már bánom. Egyszer majdnem sikerült Ausztriába mennem a hegyekbe... de aztán végül úgy alakult, hogy maradtam. Itt is rengeteg a feladat.

– *Most a legtrendibb a színes macaron, ha jól tudom, aztán még az Eckler fánk, meg amiről sokat hallani, mondjuk az országtorta, amelyet minden évben augusztus 20-án dobnak piacra.*

– Igen, mi is készítünk mindig a nemzeti ünnepre. Ilyenkor a megadott receptek alapján kell megsütni a tortát, képzeld, mindig előre rendelnek sokan. Az emberek kíváncsiak rá. Mi is neveztünk tavaly Németh Ildikóval egy cukormentes tortát, és bent voltunk az első három helyezett között. A feketeszeder tortánk pedig a Karnevál Tortája lett. Erre büszkék vagyunk.

– *Ha már torta, mire vágnak a menyasszonyok? Hófehér, emeletes, tetején csókolózó gerlepár marcipánból?*

– Jaj, ne is mondd! *(nevet)* Van, amikor bizony határozott az elképzelés, és nem tángitanak a leendő feleségek, pedig ma már csodákra képes a technika. Olyan varázslatos alapanyagok állnak rendelkezésünkre, hogy szinte bármi megvalósítható. Szeretek a színekkel variálni, minden szempontból fontos, hogy a ruhához,

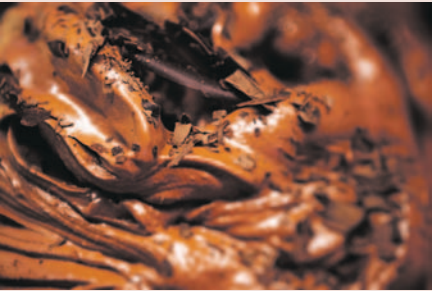
a dekorációhoz, és a lakodalom helyszínéhez illő tortát válasszunk! Divatos manapság a nude cake is, amely egyfajta „meztelen torta” kilátszik a tészta és a töltelék, vadvirágokkal díszítik, rusztikus esküvőhöz ajánlott. Szeretik a hófehér macaronnal díszített desszertet, és van egy egészen különleges darab is a kínálatunkban. A bármilyen töltelékkel készített tortát csokival burkoljuk. A süteményt lefagyasztjuk, és kompresszorral fújjuk rá a csokoládét. Ez persze nem akármilyen csokoládé. Kakaóvajjal keverjük össze. Ez a szép massa cseppekben szárad meg, ettől bársnyos hatást kelt.

– *Szinte érzem, hogy ez ugye roppan, ha beleharapunk?*

– Roppanós ám!

– *Mi volt a legörültebb rendelés az utóbbi időben? Nekem van sejtésem: mondjuk a Halloween-nap undi desszertjei a levágott ujjakkal, véres vámpírfoggal...*

– Az is, de a legextrémebb kérések mindig a Weöres Sándor Színházból érkeznek. Mi szállítjuk ugyanis a premierekre a desszertet. Szó szerint nagy kihívás minden egyes kreáció elkészítése, imádjuk csinálni! A Hosszú út az éjszakába című darabhoz kitaláltuk, hogy a torta tetején horgonyozzon le a vasmacska-

csillár, ahogyan ez a Szabó Máté rendezte előadás végén is látható. Nos, ez nem volt elég. Fontos volt az is, hogy az

egyik izzó mindenképpen világítson, hiszen a főszereplő, Trokán Péter, folyamatosan ezt tekergeti, annyira spórol az áramszámlán... Kitaláltuk, hogyan vezessünk a süteménybe áramot. Nagy sikere volt. Még talán a céges rendezvényekre kérnek ilyesmit. Egyszer az ismert német tulajdonú fehérneműgyár születésnapjára készítettünk egy olyan süteményt, amelyen csipkés alsóneműk voltak ízlésesen elhelyezve, persze marcipánból.

– *Nagy szerencsémnek tartom, hogy láthatom, hogyan készülnek a habos édes süti-csodák, de szívesen tanulnék meg egy-két receptet is tőletek. Nem gondoltál arra, hogy tanfolyamokat tarts, vagy épp bemutatókat gyerekeknek, felnőtteknek? A sütest nagyon el lehet rontani. Az égett tészta, szétesett hab nem korrigálható. Azon már csak a kuka segít!*

– Igen, gondoltunk rá. Szeretnénk létrehozni itt egy bemutatóműhelyt, tanfolyamot is lehet tartani majd, persze akár gyerekeknek is. A Mézeskalács, vagy cukorvirág készítés még csapatépítő tréningként is felfogható. *(nevet)* Vannak ötleteink. Szeretném, ha például megalakothatnánk a Város Tortáját. Vajon milyen íze lenne Szombathelynek?

MÉZÁROS
CUKRÁSZDA
„A valódi ízek öröksége”

9700 Szombathely,
Rákóczi Ferenc utca 70.
www.cukraszda.eu

Kínálatunkban a klasszikus sütemények mellett a francia cukrászat desszert, macaron és csokoládé különlegességei.

Különleges ízek, művészi formák, a legkiválóbb alapanyagokból elkészítve!

Desszertek

Finom, halvány színek, pasztell árnyalatok... Ezt a színpalettát kombinálta Szigeti Vanda a húsvéttal. Neki nem kell piros tojás, vagy sárgálló aranyeső, inkább a tavasz játékos színeivel, és letisztult formákkal dolgozik. Egy virágzó almafa alatt, illatos szellőben rendezgeti a linzer nyulakat és a fa evőeszközöket. A drázsék csokoládés íze a számban, a nap fényében rögtönzött installáció mind a tavaszt idézik. A zöldellő faágak alól egy falusi portához költözik a nagymama asztala, a tála madárfészek kerül, a tojásokra pedig fekete nyulak ülnek. A zöld pázsitot deszka ajtó és omladozó fal váltja fel, akárha a tanyasi világot oltanánk be egy kis nyers, modern erővel. Ez ám a rendhagyó húsvéti dekor!

kép és szöveg: Zergi Borbála
design: Szigeti Vanda

Egyediségben a titok

• Szigeti Andrea

A madárcák csőre épphogy összeér a fénylő medalion közepén. Rézszínű szerelék, apró kis virágok, szívecskék mindenütt. Kis fogók, csatok hevernek az asztalon nagy kuszaságban. Ács Patríciát munka közben találok, széles asztalán csupa kincs, készülő ékszerek. – Nézd csak, ezt a virágosat egy fehér ing, farmer összeállításához lehet majd viselni! De készítettem egy olyat magamnak, amely mintái visszaköszönnek egy kedvenc nyári ruhámon. – mondja lelkesen A háromgyerekes édesanya vonzódása a kézművességhez még kislányként, hatévesen kezdődött. Mindig varrt, hímzett, horgolt, érdekelték a különleges textíliák. Kiválóan rajzolt, mégis úgy döntött nem választ művészpályát. – Talán túl okos voltam hozzá! – mondja nevetve, nyilván arra gondol, jófejű diákként többre, másra is vágyott. Termelésstervezőként dolgozott sok éven át multinacionális cégeknél, ahogy ő mondja, ezen a területen kiválóan ki tudott teljesedni a személyisége.

– Mindig logikusan gondolkodtam, gyereként sakkoztam is, tudod a termelési logisztika pont ilyen munka. Úgy is mondhatnám pont az én agyamra szabott feladat. Mondjuk, úgy képzeld el, hogy húsz szálat kell kézben tartanod, de ha a pók megrángatja az egyiket, a

tizenhatodiknál később gond lehet. Nekem ilyen az „agyhuzalozásom”. Férfias, mondhatni. Ha egy ilyen gondolkodáshoz párosul a nőkre jellemző intuitív hozzáállás, kreativitás, érzékenység, akkor az elég jó kombináció, szerintem.

Aztán jöttek sorban a gyerekek, akik ma már hat, tizenegy és tizenhárom évesek. Nem lehetett egyeztetni a rengeteg munkát a gyerekneveléssel. Patrícia a kezdetektől tudta, hogy a hivatását, a család körüli teendőket, és a kicsik felelősségteljes nevelését nem lesz könnyű egyeztetni.

Képek: Zergl Borbála

Sok helyen vállalja át ilyen esetekben a terhek nagy részét egy fitt mama, de az ő családjukban még dolgoztak a nagyszülők. Különórák, edzések: bizony nem volt könnyű A-ból B-be eljutni a kicsik-

kel időre, miközben egy multinál reggel nyolctól fél hétig tart egy nap. Jó esetben utána már nem szól a telefon, de egy-két e-mailt még akkor is meg kell válaszolni lefekvés előtt.

Ács Patrícia mézes kávéval, és saját készítésű linzerrel kínált minket. Azt mondja, náluk mindig nagy élet van, hiszen három gyereket nevelnek, nagy szeretetben

– Aki imádja a munkáját, annak nehéz azt mondani fél négykor, hogy most itt hagyok mindent, mert rohanni kell az oviba. Márpedig rohanni kell, hiszen a gyerek nem várhat tovább. Aztán főzni, mosni, vasalni is muszáj, közben azt mondja a gyerek, hogy elfogyott a ragasztóm, venni kell Rotring-hegyet és sorolhatnám. Rossz volt, hogy annyi időre láttam őket, amíg kiszedtem őket a kádból, aztán az esti mese után elaludtam mellettük az ágyban. Az volt az utolsó csepp a pohárban, amikor a nagyobbik fiam azt mondta: „Anya jobb lenne, ha te lennél az óvó nénim, mert akkor találkozoznánk is!”

Patrícia alkotásai szeretettel, személyre szabottan készülnek. Az ékszerek harmonizálnak viselőjük holmijával és egyéniségével is. A horgolt tolltartó, vagy az egyedi tabtok tulajdonosa kiválaszthatja a textília mintájához illő vidám gombot. Kedvencünk a báránycsók, és a pöttyös kalapú gomba

nyes, ahonnan szezonális friss zöldség, gyümölcs kerül az asztalra, és persze az is, hogyan születik újjá a dédi kredence némi kreativitásnak köszönhetően. A „Patrícia kézműves mozaik” egyedi foltvarrott takarókat készít a gyerekeknek, itt a horgolt boleró finom gyapjúból van, a tableteket pedig báránycsőrök, gombák, virágok formájában tartják, amelyek nagy rendben üldögélnek egy áttetsző dobozban, miközben beszélgetünk.

– Egyediség nélkül felesleges élni! Mind-egy, hogy ruházzkodásban alakítjuk ki a saját stílusunkat, vagy a használati tárgyaink terén, fontos az igényesség, az odafigyelés, nem szeretem, ha úgy néz ki egy lakás, mint a bútorarúháza katalógusa. Láttam már börgékből készült lámpát, szőnyeget meg rengeteg pom-pomból. Mi mindketten szeretjük a fővonalon kívül eső dolgokat. Jobb a kis utcákban járni!

Patrícia egy kedves nénit említ, aki szakadó hóesésben szólította meg őt, hogy megdicsérje a sapkáját. Ott nyomban elmagyarázta a kalapot, selyemsálat viselő dímáinak, hogyan kell az ilyet elkészíteni. Hiába, mert ő bevallotta, nem tud horgolni, se kötni igazán. Bevallom az édesanyáknak, én sem vagyok nagy tehetség ebben. Milyen jó volna gyerekeknek, anyukáknak tartani egyfajta műhelyt, ahol elsajátíthatnánk néhány kézműves tevékenységet, mert én még a pókfondást is internetről tanulom, és komoly gondot okoz, honnan szerezzek hurkapálcikát.

– Nézd, a kézműves termék nagy szere-
tettel, viszonylag sok idő alatt készül el. Az anyagokat, különösen a dizájnertextilt Budapesten vásárolok meg, vagy külföldről rendelem. Elég drága, húsz-harminc centi is belőle. Mindent beavatok, mert akkor vagyok nyugodt, ha a

Az édesanya szerint jó azoknak, akik kötetlen munkaidőben dolgoznak. Arra a megállapításra jutunk, hogy bizony az otthon végzett munka közben adhatunk a gyerekeknek egy bögre kakaót, két feladat között kiteríthetjük a ruhát, vagy elintézhethetjük az e-maileket az ölünkben gubbasztó kisbeteggel. Nőnek lenni jó!- mondja az egyik magazin szlogenje, szerintünk meg: Nőnek lenni nehéz! Nevetgélünk ezen a kora déli előtti napfényben a családi étkezőasztalnál.

– Mivel egy multi cég nem így működik, máshol meg erre nem volt igény, úgy gondoltam, felmondok. Szerencsénk van, hogy a férjem keresetéből megélünk, de ha mondjuk, az én bevételem egy bankszámlán parkolna, nem volna gond egy ingatlanacsere, vagy nem akkora lenne a varrókuckóm, mint egy szekrény, de hát a döntéseket meg kell hozni. És ez fontos és jó döntés volt. Két nagyon dolgozó szülő között elvesznek a gyerekek. Aki-nek olyan segítsége van, aki szinte integrálódik a családba, nagyon becsülje meg, mert az bizony megoldás lehet. Ha a nagypapa elviszi edzésre a gyereket, míg a nagymama összedob egy gyors vacsorát, ez mindennél többet ér. Nekünk erre nem volt lehetőségünk, sajnos.

Patrícia férje, András értékeli felesége tehetségét. Megismerkedésükkor úgy képzeltek együtt álmodják majd meg a legszébb házakat. Az építész férj megtervezi, a belsőépítész, jó ízléssel megáldott asz-szony pedig berendezzi azt. Szóba kerülnek a közös álmok, a hétvégi házuk, a vetemé-

textíliák átmennek a forró vízben. Vasalás után következik a szabás, ötletelés. Az elkészítésbe fektetett idő és pénz nem mindig van arányban az alkotás árával, de természetesen megéri, mert egyedi, személyre szabott ajándék, használati tárgy, ruhadarab készül. Úgy képzel el, hogy nekem mindig van egy „béna” próbadarabom, anyukámnak egy fokkal szebb, aztán sok varrásból lesz meg az igazi, amelyet már nyugodt szívvel ajánlok a vásárlóknak!

Ács Patrícia kézműves termékeit az elégedett ügyfelek ismertetik meg egymással. És noha a marketing az egyik szakmája, nem szereti a holmijait hájpolni. Az az igazi ajándék, ha megtalálják, mert pont olyat szeretnének, amelyet csak ő tud.

• Járai Attila

Mosolyogva fogad. Mivel megbeszéltük, hogy műteremben készítünk róla néhány képet, ezúttal fotós nélkül érkezem, így hát nem kellett kiöltöznie miattam. Farmert és fekete pulcsit visel. Arcán egy grammnyi smink sincs. Gáspár Eszter csinos, bájos, halk szavú, tiszta jelenség és hihetetlenül fiatal.

Jó dalokat akarok énekelni:

Esto a siker kapujában

Amikor belépek a lakásba, meglepődöm, milyen ízlésesen, jó stílusban rendezték be azt. Az elegáns nappali cseppel sem hasonlít a kortársai által oly kedvelt minimalista környezethez. Fényképek minde-niütt, szép keretben, hangulatos kiegészítők, díszes csillár fénylik a nagy étkezőasztal fölött. Egy cseppnyi kutyus szaladgál a lábunk alatt. Körbeszaglász és megy is a dolgára. Esto szívélyesen vendégül lát, egy habos kávé mellett kezdünk el beszélgetni. Megtudom, hogy minden a Bolyai iskolai kórusában indult, ahol nővérevel együtt énekelt, majd egy szerencsés véletlen foly-tán rátalált a Mega Bulizenekar.

– Egy elsősegélynyújtó táborban történt. Énekelgettünk este, és a zenekar akkori énekese mondta, hogy jó a hangom, nem lenne-e kedvem őt váltani a csapat-nál, mert máshol folytatja tovább. És, hát volt kedvem, nyilván. (nevet)

Az akkor mindössze tizennégy éves lány rendezvényeken, bulikban, esküvőkön és szabadtéri programokon is énekelt. A

Képek: Zergi Borbála

zenekar stílusa nem állt távol tőle, hiszen imádja a tánczenét a régi slágereket. Nagy kedvencei: Cserháti Zsuzsa, Kovács Kati, Zalatnay Sarolta, azt mondja a régi daloknak szép üzenete van, igazán könnyen azonosult a bennük megfogalmazottakkal. És persze az sem utolsó szempont, hogy ezek az előadók zseniális zeneszerzőkkel dolgoztak, akik személyesen nekik írták ezeket a dalokat. Esto egyetlen dolgot említ, amit soha nem tudott megszokni: hogy ezeken a rendezvényeken nem csak rá figyeltek. Egy énekes azt szeretné, ha dalával megérintheti a lelkeket, ehelyett a szórakoztatóiparban jellemzően esznek, söröznek, mulatoznak az emberek, kevéssé koncentrálnak a számok üzenetére. Mindenesetre jó iskola volt, az énekesnő rengeteg számot tud fejből. A mai napig nevetnek az idősebbek, honnan tud egy huszonéves ilyen nótákat kívülről, amikor még a szülei is szinte a beat-korszak után születtek.

– A családom nagyon jól kezelte, hogy a gyerek este nyolc és reggel fél öt között énekel, tényleg nem tiltottak, hagyták, hadd csináljam, amit szeretnék. Apukámmal gyerekkoromban is sokat énekeltem együtt, ő gitározott kíséretként. Már akkor is éreztük, hogy jó hangom van, de talán a zenekarozásnál tudatosult bennem, hogy mehetne komolyabban is ez nekem.

Esto aztán egy éve, szeptember 7-én megismerkedett egy esküvőn, a tehetséges televíziós tudósítóval, Bartók Zoltánnal, aki egy dal után azt mondta a lánynak, érdemes volna megmérteni magát, hiszen jól énekel. A nagy áttörést a Hollywood Classics Gyerekeknek-koncert hozta meg. Zoltán bemutatta Estot a Savaria Szimfonikus Zenekar akkori igazgatójának, Mérei Tamásnak, aki meghallgatta őt, ajánlott neki egy énektanárt, és nem sokkal később felhívta, hogy jó lenne elvállalni egy fellépést a szimfonikusokkal.

– Nagy megtiszteltetés volt. Kazai Ági énektanárral rengeteget gyakoroltuk a számomat. Az oroszláncírály ismert betétdalát, Az élet az úr című nótát kellett előadnom. Ez egy nehéz szám, és

Szulák Andrea a mesefilmben mélyebb fekvésben énekl. Át kellett kicsit hangszerelni, de megérte, szerencsére nagy volt a siker. Nyári Zoltán, Auth Csilla, Udvarias Anna és Koós Réka is énekel a koncerten. Velük óriási dolog volt egy színpadon állni.

Ahogy Este beszél, van valami füstösség a hangjában. Filigrán alakja ellenére, barnás, mély tónusú. Olyan dalokra vágyik, amelyek érzelmekről beszélnek

Esto telefonja a hangverseny után folyton csörgött, rengeteg helyre hívták megveszerte. A rendezvényeken a korábbi repertoárt bővítette a Pa-Dö-Dö, Zoltán Erika, DJ Szatmári és a Quimby ismert dalaival. Egy ilyen alkalommal találkoztak Balogh Zsolt producerrel, aki azonnal szerződést ajánlott a lánynak. Elkészülték építeni az Esto-brandet. Zsolt szerint könnyed „lakossági” pop számokat kell énekelnie, hiszen a közönség szereti a hangulatos, nem túl bonyolult, pörgős dalokat. Erre az elhatározásra építették eddig ötleteiket. Elkészült közben Koncz Zsuzsa jól ismert dalának feldolgozása is. A Valahol egy lány című nótához klip is készült. A video megosztón szép nézettséget hozott, Hárs-házi Szabolcs pedig megírta az énekesnő első saját dalát, a Búcsúzó címűt.

– Szerettem volna beiratkozni a Művészeti Szakközépiskola Jazz Tanszakára, de az épp megszűnt. Kazai Ágival, az énektanárral folytatam a munkát, de szeretnék tanulni, hiszen pillanatnyilag feléneklék nekem a számokat, úgy készülök. Igaz, hogy gyorsan a fejembe megy, de fontos lenne a képzés. Végzett kozmetikus, sminkes vagyok. Működőmépítést is tanultam. Nemrég dolgoztam a Stílusvadász című műsorban, amelyet Dobó Kata vezetett. Hétköznapiokon a Szombathelyi Televízió műsorvezetőit sminkelem.

A beszélgetés közben megérkezik Zoltán is, aki épp terepről jön, egy helyes hódról készítettek összeállítást a tévé számára, csupa sár lett a ruhája. Gyors átöltözés, ölelés, már rohan is tovább. A pár lassan egymásra talált és mára jegyesek. Az egyik internetes portál elárulta, hogy a Hollywood Classics próbáján kérte meg a televíziós az énekesnő kezét.

– Az Esto nevet is Zoli találta ki. (nevet) Sokat segít, ötletelünk, beszélgetünk, elkísér a fellépésekre. A lánykérés is nagyon szép volt. Tele voltam izgalommal, féltem kicsit, hogy Danics Dóra, a koncert sztárvendége, „leénekel” majd, de aztán nagyon jól megtaláltuk a hangot, szinte naponta beszélünk, nagyon megszerettük egymást.

Karácsonykor egy szép ünnepi hangversenyen énekel a harmonikásként ismert Márióval, és Korponay Zsófi énekesnővel a Bartók Teremben. Ahogy Este beszél, van valami füstösség a hangjában. Filigrán alakja ellenére, barnás, mély tónusú. Olyan dalokra vágyik, amelyeket a régi szerzők tudtak. Fényes Szabolcs, S. Nagy István, Szenes Iván, és a hetvenes évek zenekarai. Manapság nehéz rátalálni az igazi dalra. Jó szerzők vannak, de sokan csak befutott, már ismert előadóknak dedikálnak számot. Van, aki kezdőkkel egyáltalán nem vesződik. A szerzőnek fontos, hogy biztosan el tudja adni a nótáját. Esto tavasszal stúdióba vonul néhány napra, négy számot énekel fel, hiszen nyárra szeretnék kihozni a korongját.

• Szekér Dóra

– Ha a tenispályáról jövők... na, akkor is van rajtam vagy nyolc réteg ruha, mert elég fázós vagyok, és ha hideg van, a sátorban játszunk. – kezdi a beszélgetést. A gyönyörű evangélikus templom padsorában fotózzuk az énekesnőt, akit még a fényképezőgép működése is érdekel. Kovács Kati nem hagyja, hogy művésznőnek szólítsam. Azt mondja, jobban szereti, ha Katiként emlegetik. Elmeséli, az ünnepi turnéval jártak már sok helyen, de mindenhol nagy szeretettel fogadták a templomi koncerteket. Ilyenkor nyilván a csendesebb nótákat hallgathatja meg a közönség, kifejezetten családi bensőséges találkozások ezek. A nagy slágereket viszont muszáj eljátszani, mert azokat zinte követelik a rajongók.

Benne vagyok az emberek életében!

Kovács Kati – egy közvetlen díva

Képek: Zergi Borbála

– Nyilvánvalóan kihagyjuk azokat a dalokat, amelyek nem illenek templomba. Édesanyám mondta mindig: „Kati, neked a műsorod nagy része templomba való.” (nevet) Zömében tényleg szeretetről, családról, fontos nagy érzésekről szólnak. Egerben nőttem fel, vallásos szellemben neveltek bennünket.

Az énekesnő jó néhány örökzöldhöz írt magyar szöveget, de nem gondolja, hogy ehhez különös tehetsége volna, néhány dalt muszáj volt elénekelnie, és az anyanyelvén akarta ezeket megszólaltatni.

– Minden szövegem úgy íródik, hogy konkrét személyt szólítok meg. Annak idején az Adagiot is én fedeztem föl. A családom – különösen a húgom –, nagyon szerette, és aztán ezt a szöveget Szécsi Pali később tőlem vette át. De ilyen volt az Ave Maria is, amely meg édesanyám kedvence volt. Az az érdekes, hogy mindig elcsodálkozom, amikor a fiatalok éneklik a dalaimat. Múltkor épp a Legenda című műsor volt a tévében. Én voltam a legenda! (nevet) Különös érzés fog el ilyenkor, mert az Úgy szeretném meghálálni ugye, nem az ő anyukájuknak íródott, hanem az enyémnek. Úgy is készült, hogy meséltem magamról Szenes Ivánnak, és ő megírta a történeteimet. Amikor mások éneklik a nótákat, ott van a mosoly a szám szegletén, hiszen az emberek nem is tudják, hogy az én életemről

énekelnek, mert ezek a dalok kivétel nélkül az én életemről szólnak.

Hozzáfüzöm, hogy a rajongók meg úgy érzik, ezek a dalok az ő életükről is szólnak. Biztosítom Kati, hogy a mi családjukban a nagymamám, és az anyám legalább olyan szeretettel éneklő a dalait, mint a lányom. Visszakérdez: Tényleg? Mármint, komolyan mondom-e, hogy a gyerekkel fél délutánokat táncolunk át a slágereire. Igen, válaszolom és egyetértünk, ez bizony nagy felelősség. El is mesél néhány kedves történetet, amely bizonyítja, mennyi szeretetet kapott a pályán a közönségtől. Meghatódottság van a hangjában és örök várakozás, hogy a következő találkozás vajon milyen meglepetést tartogat.

– A turné pécsi állomásán egy hölgy elmesélte, hogy gyerekkorában a szüleivel nem sikerült bejutniuk a koncertemre. Aztán én megláttam, hogy ott pityereg, és bevittem őket. A kislány felnőtt és most már kiskamasz gyerekével jött el az adventi estemre. Pontosan felidézte a régi történet minden mozzanatát. De ez az egész lényege, mert vajon mit ér a dal, ha az ember nem oszthatja meg másokkal az örömét és a bánatát. Különös érzés, hogy benne vagyok az emberek életében!

Az énekesnő számos műfajban kipróbálta magát. Ki ne emlékezne arra, amikor operáriákat, énekelte, máskor híres világsztárok hangjának titkát próbálta megfejteni. Fantasztikus tehetséggel uralkodik a hangszalagjai felett. Arról nem is beszélve, hogy divatot teremtett erőteljes hangjával, karakteres személyiséggel, és akkor még a jó ízléséről nem is beszélünk.

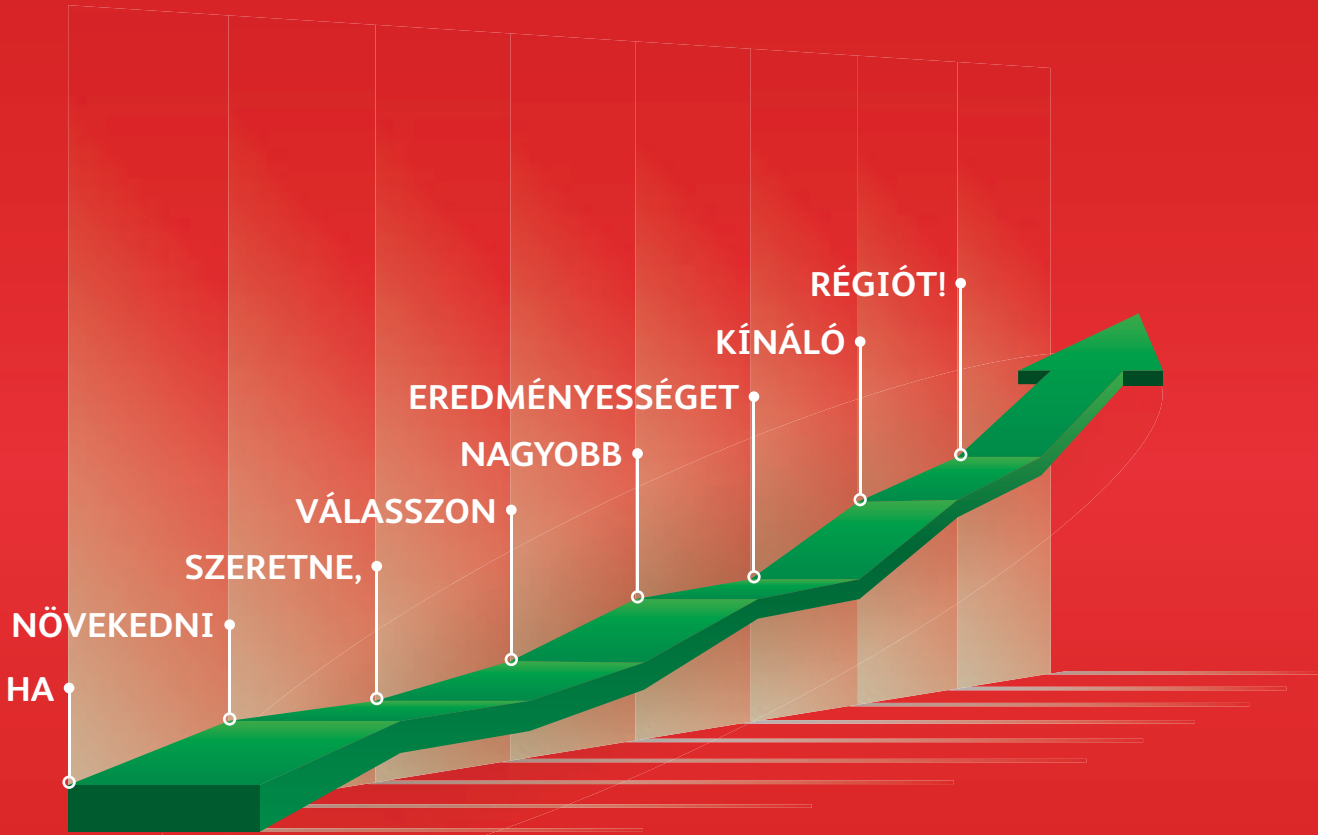
– A régi koroknak is megvolt a maga divatos zenéje, de nem becsülhetjük alá a mai dalokat. A popdalok némelyike nagyon komoly üzenetet hordoz, ostobaság volna ezeket kihagyni az életünk-ből, hiszen nemcsak három percre szólnak, vannak köztük igazi gyöngyszemek.

A tehetséggondozásról, az új generációról közvetlen közelről szerzett ismeretet, hiszen A Dal korábbi szériájának zsűrijében pontozott.

– Nem zsűrizek többet! Annyira nagy felelősség, és annyi álmatlan éjszakám volt, hogy jól döntöttem-e, miközben azok lettek a slágerek, amelyekért én harcoltam, a többiek meg annyira nem. Ragaszkodtam Kállay-Saunders András-hoz és a Honeybeasthez, és tényleg ez tetszett a közönségnek is. Ami lenyűgözött, az pedig a Virtuózok című műsor, de figyelem Az ének iskoláját is.

A kerek születésnapját ünneplő énekesnőtől mindig mindenki megkérdezi, hogyan lehetséges, hogy ilyen fantasztikusan néz ki, hát én sem hagyhattam szó nélkül fitt, energikus személyiségét.

– Egyrészt a mozgás miatt bírom ilyen jól, mert régóta teniszezem. De megkérdezte múltkor valaki tőlem, honnan van ennyi energiám, azt válaszoltam, szinte fékezni kell magam, mert valójában sokkal többet ugrálnék. Jól esne, csak nem akarok vicces lenni, alkalmazkodom a koromhoz, bár úgy érzem, mintha egy húszassal fiatalabb lennék!

A marketing, befektetés. Ha investálunk, cserébe eredményeket várunk. A költséghatékony növekedéshez elengedhetetlen, hogy megtaláljuk azokat a régiókat, ahol – a magas vásárlóerőnek köszönhetően – nagyobb sikerre számíthatunk.

A Pannon Lapok Társasága négy jól tervezhető megyéhez – Vas, Zala, Fejér és Veszprém – kínál hatékony elérést. A négy megye öt napilapja ebben a régióban része az ott élők életének, az olvasók szinte együtt ébrednek a lapokkal. A PLT internetes felületei pedig hatékony, jól célozható elérést kínálnak, kiemelt lehetőségekkel, tematikus rovatokkal, folyamatosan növekvő olvasottsággal.

HIRDESSZEN OTT, AHOL A SZÁMOK INDOKOLJÁKI!

A jövő alkatrészeit Szombathelyen tervezzük

- Biztos munkahely • Több mint 20 éve Szombathelyen
- Kiemelt vállalati juttatások • Versenyképes fizetés
- High tech munkakörnyezet • EPCOS autóipari fejlesztő- és gyártóközpont
- Díjnyertes innovációk • Évente 1 milliárd forint K+F-re
- Szombathelyi oktatás támogatása minden szinten • EPCOS Suli Művek Program
- Jó társaság • 1950 EPCOS munkatárs

Csatlakozz a szombathelyi EPCOS csapathoz

HRszombathely@epcos.com
<https://www.facebook.com/EpcosHU>

